

REPUBLIKA

ROK III. | ŁÓDŹ, NIEDZIELA 1 MARCA 1925 r. | NUMER POJEDYNCZY 25 GROSZY | № 59
 REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. | WYDANIE PORANNE. | GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
 TELEFONY: REDAKCJI 27-24, ADMINISTRACJI 22-14. | REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Zgon prezydenta Eberta.

W całych Niemczech panuje głęboka żałoba.—Posiedzenie specjalne rady ministrów.—Uroczystości żałobne.—3 marca nowe wybory.

(Specjalna służba telegraficzna „Republiki“).

Berlin, 28 lutego.

Prezydent Ebert zmarł o godzinie 10 minut 15. Bezpośrednią przyczyną śmierci Eberta była spóźniona operacja ślepej kieszki, a następnie zapalenie opony brzusznej.

Lekarze popełnili błąd, wierząc zbyt w silny organizm zmarłego.

Dokonana obdukcja zwłok stwierdziła, wbrew pogłoskom, że śmierć nastąpiła z przyczyn naturalnych.

Wiadomość o śmierci jego wywołała w całym kraju wrażenie przygnębiające. Natychmiast po otrzymaniu tej wiadomości zebrała się rada ministrów celem powzięcia stosownych zarządzeń. W całych Niemczech panuje żałoba. Zgodnie z rozporządzeniem rządu pruskiego wszystkie teatry, kina i lokale rozrywkowe mają być na znak żałoby zamknięte w sobotę, niedzielę i w dzień pogrzebu. Flagi żałobne powiewają również na gmachach przedstawicielstw obcych państw w Berlinie, m. in. i na poselstwie polskim. Pani Ebert otrzymała liczne depechy kondolecyjne od rządów Europy, Azji i Ameryki.

Okolo południa wywieszono na wielu domach prywatnych czarno-czerwono-złote ochrągwie, owinięte czarną krepa. Kiedy wiadomość o zgonie Prezydenta otrzymano na giełdzie, przyjdym giełdy zebrało się natychmiast na posiedzenie nadzwyczajne i uchwaliło, aby na znak żałoby dzisiaj nie odbywać zebrania. Zapowiedziane na dziś i na jutro w poselstwie austriackim przyjęcia dla korpusu dyplomatycznego zostały odwołane. Odwołano też wszelkie inne przyjęcia urzędowe. Żałoba pociągnie za sobą odwołanie wszelkich balów, zabaw i widowisk teatralnych. Radjostacje nie

mieckie nie nadawały koncertów. Ceremonia pogrzebu odbędzie się prawdopodobnie we środę. Podczas pogrzebu przemówienie wygłosi kanclerz Rzeszy dr. Luther.

Nad nadzwyczajnym posiedzeniu rady ministrów kanclerz wygłosił podniosłe przemówienie, poświęcone pamięci prezydenta Eberta, przyczem oświadczył, że o działalności zmarłego i o jego rządach w najcięższej dla Niemiec dobie mówić będzie później. Dzisiaj zaś ograniczy się tylko do podkreślenia, jak znakomicie Fryderyk Ebert wykonywał swój urząd, oraz jak szczęśliwie i skutecznie dzięki swej mądrości i oddaniu się dla ojczyzny współpracował z rządem Rzeszy. Wielkie zalety zmarłego prezydenta, — mówił dr. Luther, umożliwiały bardzo często rozwiązanie wielu trudnych kwestji dla dobra Niemiec.

Ceremonie żałobne. Pogrzeb odbędzie się d. 4 marca.

Polska Agencja Telegraficzna.

Berlin, 28 lutego.

Zwłoki prezydenta Eberta były w ciągu dnia dzisiejszego wystawione na katafalku w t. zw. sanatorium zachodniem przy ul. Ramkego. Wieczorem bez żadnego ceremoniału przewiezione będą do mieszkania prezydenta przy ul. Wilhelma, skąd następnie zostaną prawdopodobnie przeniesione na gmach parlamentu. Po odejściu rodziny pokój sanatorium, w którym zmarł Ebert, przybrano kwiatami. Odbywają się narady w sprawie programu ceremonji, pogrzebowej która odbędzie się d. 4 marca. Pogrzeb odbędzie się na koszt państwa. W

związku z pogrzebem projektowana jest uroczystość żałobna w Reichstagu, mia-nowicie parlament zbierze się na posiedzenie w poniedziałek na znak żałoby przerwane.

Robotnicy urządzili żałobne pochody po śmierci siodlarza, który piastował najwyższą godność Rzeszy.

Berlin, 28 lutego.

Zgon prezydenta nastąpił w obecności małżonki, podsekretarza stanu Meissnera oraz zięcia Jaenickego urzędnika ministerjum zagranicznego.

Na wieść o ciężkim stanie prezydenta podanym w ostatnich biuletynach, wielkie masy robotników zorganizowały przed sanatorium w którym dogorywał Ebert. Ze wszystkich przedmieść Berlina robotnicza ludność spieszyla za manifestować uczucia swoje dla prezydenta. Tłumy powiększyły się gdy rozszalała się wiadomość o zgonie. Tłumy były tak wielkie, że wezwano policję dla utrzymania porządku.

Wybory nowego prezydenta

odbędą się za kilka tygodni

Berlin, 28 lutego.

„Berliner Zeitung am Mittag“ donosi że wybory nowego prezydenta Rzeszy w drodze głosowania całej ludności państwa będą musiały się odbyć w ciągu najbliższych kilku tygodni. Jak wiadomo, art. 41 konstytucji Rzeszy przewiduje, że prezydenta wybiera cały naród niemiecki na okres 7-letni.

W myśl art. 51 konstytucji Rzeszy, na wypadek śmierci prezydenta zastępuje go kanclerz Rzeszy, a więc w tym wypadku rządu sprawować będzie kanclerz Luther.

Dzień wyborów nowego prezydenta ustalony zostanie przez Reichstag, który zbierze się w dniu 3 marca rb.

Wybory, według konstytucji, odbyć się winny zawsze w niedzielę, albo w inny dzień świąteczny, wolny od zajęć.

Wrogowie o śmierci Eberta Tylko skrajna prawica oskarża go o partyjność

Agencja Wschodnia.

Berlin, 28 lutego.

Jakkolwiek ze strony niemiecko-narodowych i wogóle nacjonalistów urządzano często napaści pod adresem Eberta, to jednak, po jego śmierci, prasa jednogłośnie niemal stwierdza, iż Niemcy uznają w nim człowieka, który spełniał przyjęte na siebie zadania z poświęceniem osobistych interesów.

Prasa wyraża się o nim naogół przychylnie z wyjątkiem kilku pism prawicowych, które stwierdzają, iż Ebert, jakkolwiek był umysłem wielkim, o niepoślednich zaletach charakteru, to jednak działał pod hasłem raczej dobra partji niż dobra narodu. Głosy te jednak są zbyt nieliczne, aby mogły być brane pod uwagę.

W Polsce o śmierci Eberta.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: „Gazeta Warszawska“ pisze o śmierci prez. Eberta:

„Śmierć Eberta bardzo ułatwiło pojęcie prawicy niemieckiej nie tylko w odniesieniu do wyborów prezydenta, ale i w całokształcie polityki państwa, na której zmarły ciążył bardzo silnie, jako wybitna indywidualność, umiatająca stanąć ponad partyjnemi interesami. Socjaldemokracja nie posiada nikogo, kto by mógł Eberta zastąpić. A jego rola polegała na miarkowaniu lewicy oraz wywieraniu silnego nacisku na prawicę, która mimo wszystko ulegała jego autorytetowi. Dziś odetchnie ona swobodniej“.

Zatargi w Łodzi

spowodowały szereg konferencji rządowych z robotnikami i przemysłem.

Czy panowie z pałacu Siemens bojkotują władze?

Warszawa, 28 lutego.

Polska Agencja Telegraficzna.

Minister pracy i opieki społecznej, powiadomiony przez inspektora łódzkiego okręgu o zajęciach na terenach fabryk Scheiblera i Grohmana oraz Geyera, odbył dn. 27 i 28 bm. narady zarówno z przemysłowcami łódzkimi, jak i z przedstawicielami wszystkich związków robotniczych przemysłu łódzkiego. Celem narad było dokładne zbadanie tła i okoliczności nieporozumień, oraz

zlokalizowanie powstałego zatargu. Wy-czerpująca wymiana zdań przyczyniła się do właściwej oceny sytuacji, co powinno umożliwić rychły powrót do pracy.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: W kołach rządowych duże wrażenie wywołał fakt nieprzybycia na konferencję do p. wojewody Darowskiego, zaproszonych przez niego przemysłowców łódzkich.

Arabowie przeciw lordowi Balfour'owi.

Londyn, 28 lutego.

Polska Agencja Telegraficzna.

Komitet wykonawczy arabów palestyńskich wystosował do lorda Balfoura depechę, w której grozi wrogiemi manifestacjami w razie przybycia Balfoura do Pa-

lestyny. Nienawiść arabskich nacjonalistów do lorda Balfoura pochodzi stąd, że jest on twórcą t. zw. „deklaracji Balfoura“, na mocy której w Palestynie utworzone zostało państwo żydowskie pod protektorem Anglii.

Rzeczoznawcy w komisjach podatkowych.

Przedstawiać ich będą przede wszystkim organizacje handlowe.

(Specjalna służba ekonomiczna „Republiki“).

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Ponieważ udział odpowiednich rzeczoznawców w pracach komisji do spraw podatku przemysłowego w wielu wypadkach dał dodatnie rezultaty ministerstwo skarbu zwróciło się do wszystkich izb skarbowych ze wskazaniem, iż współpraca rzeczoznawców pożądana jest nie tylko przy rozpatrywaniu opodatkowania pewnych oddzielnych branż handlu i przemysłu i że wo-

bec tego przewodniczący komisji mogą zapraszać rzeczoznawców stale na wszystkie posiedzenia komisji. Przy powoływaniu rzeczoznawców polecono uwzględnić kandydatów przedstawianych przez organizacje i zrzeszenie, które nie są upoważnione do składania list kandydatów na członków komisji, a przede wszystkim przedstawicieli organizacji drobnych kupców i rzemieślników.

Zabójczy wybuch.

Sto trupów, 600 rannych, 3.000 domów w gruzach.

Rio de Janeiro, 28 lutego.

Z Buenos Ayres donoszą: w Niterroy (?) nastąpiła eksplozja w składzie

materiałów wybuchowych. Przeszło sto osób zginęło na miejscu. 600 rannych, trzy tysiące domów runęło w gruzy.

Polska jest centralnym punktem Europy.

„Le Temps“ podkreśla z zainteresowaniem mowę ministra Skrzyńskiego i solidaryzuje się z jego stanowiskiem.

Paryż, 28 lutego.

Polska Agencja Telegraficzna

Prasa omawia z wielkim zainteresowaniem expose ministra Skrzyńskiego.

„Le Temps“ ogłasza na ten temat wielki artykuł, w którym oświadcza, że wobec manewrów niemieckich, zmierzających do zmiany granic wschodnich, polityka rządu polskiego nabiera wielkiego znaczenia. Ma się wrażenie, — pisze dziennik, — że konsolidacja, czy też naruszenie pokoju europejskiego należy przedewszystkiem do Polski, oraz że wielką zasadą solidarności międzynarodowej musi najprzód stwierdzić swoją wartość praktyczną w sprawie bezpie-

czeństwa Polski. Polska nie jest winna, że jej odrodzenie i odzyskanie niepodległości spowodowało zagadnienie tak wielkiej wagi, które obecnie zajmuje całą Europę. Jest to bezpośrednim wynikiem sytuacji, wytworzonej przez traktat pokojowy. Niebezpieczne położenie geograficzne Polski znajdującej się między Niemcami a Rosją, wymagałoby specjalnej gwarancji bezpieczeństwa. Sprzymierzeni, nie wyzyskując całkowicie swego zwycięstwa pod względem moralnym i politycznym, nie spełnili wielką omyłkę, która zrodziła obecne trudności. Minister Skrzyński ma całkowitą słuszość, podkreślając tę gwarancję ogólną, która jedynie i wyłączenie może zapewnić bezpieczeństwo

Polski. Pakt angielsko - francusko - belgijski nie powinien bynajmniej pociągać za sobą zrzeczenia się zobowiązań dobrowolnie przyjętych na siebie przez Francję wobec przyjaznej i sprzymierzonej Polski.

Pozatem art. 100 paktu Ligi narodów nakłada na Anglię i inne państwa zobowiązania na wypadek napaści na Polskę. Porozumienie ogólnie europejskie czy to w formie protokołu genewskiego, czy też poszczególnych układów, będzie niemożliwe bez poszanowania istniejących traktatów. Wszystkie wysiłki, zmierzające do ich rewizji, powinny być zgniecione z jak największą energią.

Czy chcecie osiedlić się we Francji?

Musicie w 48 godzin po przyjeździe postarać się o kartę tożsamości.

Nowa reglamentacja cudzoziemców w gościnnej krainie, która ma zbyt wielkie z gośćmi kłopoty.

„Journal Officiel“, dziennik urzędowy francuski w dniu 1 listopada 1924 r. ogłosił dekret z dnia 25 października 1924 r., regulujący wjazd i pobyt cudzoziemców we Francji.

Na mocy tego dekretu każdy cudzoziemiec ponad lat 15, zamierzający przybyć we Francji dłużej niż 15 dni, winien w ciągu 48 godzin po przyjeździe złożyć w miejscowym komisariacie policji lub zarządzie gminy (merostwie) podanie o kartę tożsamości. Podanie zawierać winno następujące dane: imię, nazwisko, rok i miejsce urodzenia, przy należność państwową, stan rodzinny, imię, wiek i przynależność państwową małżonka lub małżonki, imiona i wiek dzieci poniżej lat 15, zawód, ostatnie miejsce pobytu. Informacje te poprzez należy oficjalnymi dokumentami. Do podania dołączyć należy 4 fotografie en face bez kapelusza.

Jeżeli cudzoziemiec zamierza osiedlić się we Francji na stałe, winien wymienić dwóch obywateli francuskich, którzy zgodzili się przyjąć odpowiednią gwarancję.

W razie zmiany miejsca zamieszkania cudzoziemiec winien zawizować kartę tożsamości w merostwie lub komisariacie policji nowego miejsca pobytu.

Karta tożsamości zastępuje zezwolenie na pobyt i może być odebrana cudzoziemcowi, który wykrocza przeciw obowiązującym przepisom, lub nie przedstawia wymaganych gwarancji. W razie odmowy lub pozbawienia karty tożsamości

cudzoziemiec winien opuścić granice Francji w terminie 8 dni.

Robotnicy cudzoziemscy, posiadający kontrakt pracy, zgodny z przepisami, otrzynają na granicy glejt, uprawniający do przejazdu do miejsca pracy. Robotnicy ci winni, w sposób wyżej opisany i w terminie 48 godzin po przyjeździe złożyć w Komisariacie Policji lub w zarządzie gminy (merostwie) podanie o kartę tożsamości.

Robotnicy, którzy nie przeszli przez biura imigracyjne lub posterunki graniczne, będą mogli otrzymać karty tożsamości w sposób wyżej opisany, jeżeli posiadają kontrakty pracy zgodne z obowiązującymi przepisami.

Pracodawcy nie będą mogli zatrudniać robotników cudzoziemców, którzy nie wypełnili przepisów wyżej opisanych.

Właściciele domów, mieszkań, pen-

sjonatów i hoteli, w których mieszkają cudzoziemcy, winni zawiadomić komisarsza policji lub wójta (mera) o ich przyjeździe w terminie 24 godzin.

Karty tożsamości ważne są w przeciągu 3 lat, licząc rok rozpoczęty jako całkowity, a wydawane są cudzoziemcom jedynie w razie przychylniej opinii prefektury (starostwa).

Karty przedawnione są nieważne. Karty zagubione mogą być zastąpione przez dublikaty w razie złożenia ponownego podania w sposób wyżej opisany. Cudzoziemiec, który dopuścił się sfałszowania lub zmiany treści karty tożsamości lub korzystał z cudzej karty tożsamości, będzie wydalony z granic Francji, oraz podlegać będzie karom przewidzianym za przestępstwa tego rodzaju.

Podział miejsc w komisjach sejmowych.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Wczoraj pod przewodnictwem marszałka Rataja odbyła się konferencja z udziałem przedstawicieli liczniejszych klubów parlamentarnych.

Tematem narad była sprawa nowego podziału miejsc w komisjach sejmowych. Ponieważ poseł Rudziński (Z. P. S. L.) na posiedzenie przybył, narada ta miała charakter nie obowiązkowy.

Żadnych uchwał nie powzięto.

Zawarcie układu handlowego francusko-niemieckiego.

Polska Agencja Telegraficzna.

Paryż, 28 lutego.

Trendejsburg i Raymondi wymienili listy, stwierdzające, że układ zawarty między obu rządami co do zasady układu prowizorycznego oraz co do zasady wytycznych linii traktatu handlowego jest definitywnym.

Trocki ambasadorem w Waszyngtonie.

Naturalnie po uznaniu Sowietów przez St. Zjednoczone

Specjalna służba telegraficzna „Republiki“.

Moskwa, 28 lutego.

Pisma tutejsze dowiadują się z Moskwy, iż wiadomości o rzekomem zaoferowaniu Trockiemu stanowiska posła w Tokio nie odpowiadają prawdzie i są tylko o tyle uzasadnione, o ile chodzi o zamiar Trockiego przyścia do służby dyplomatycznej. Trockij uważany jest w Rosji za nieprzeciętnego znawcę stosunków amerykańskich i dlatego przewidziane jest mianowanie go na stanowisko ambasadora w Waszyngtonie, wrazie gdyby St. Zj. prawnie uznały Rosję sowiecką.

Nowy skandal polityczny w Niemczech.

Specjalna służba telegraficzna „Republiki“.

Berlin, 27 lutego.

Niemiecka opinia publiczna jest zaabsorbowana nowym skandalem politycznym. Poseł Heilman zarzuca mianowicie ministrowi spraw zagranicznych Stresemanowi, że wiedząc, iż niejaki Weber jest zawodowym przemysłnikiem spirytusowym poparł jego prośbę o przyjęcie go do partii ludowej. Minister Stresemann coprawda demantuje czynione mu zarzuty, ale wszyscy przekonani są, że tkwi w nich pewna doza prawdy.

Cała prasa niemiecka domaga się energicznie wyświeślenia tej nowej afery, która rzuca ciemne światło na niemieckie stosunki polityczne. H. Z.

Właścicielka salonu mód

„Edwarda“

z Warszawy, Senatorska 28-30

przybyła do Łodzi;

poleca najnowsze modele paryskie.

Adres: Piotrkowska 121, m. 30

(parter, poprz. oficyna). 1950

GRAND-HOTEL

Sala Malinowa

Koncerty

Cyganów Węgierskich
Vökörs Elek

2000 2 z Budapesztu.

L. Z. T. G. S.

W sobotę, d 7 marca

odbędzie się

L. Z. T. G. S.

„Bar Kochba“

W SALI FILHARMONJI

„Bar Kochba“

Wielki tradycyjno - purymowy Bal Kostjumowy

pod dewizą

NOC

W DOLINIE JORDANU

Całokształt sali — bajka z „Tysiąca i jednej nocy“.

Kawiarnia arabska.

Bar „Kairo“.

?... Niebieski Ptak Wschodu...?

— REWJA i KONKURS KOSTJUMOW —

DWIE ORKIESTRY BALOWE.

Bez karoty.

Bez karoty.

Początek balu o g. 11 w. Panów obowiązuje strój wieczorowy

Egzotyczny przepych i barwność wschodu

ujrzymy w dniu 7 marca

w Czarownej Dolinie Jordanu.

Dziś premiera!

ODEON

Dziś premiera!

Mistrz ekranu, słynny

Harry Peel

w wielkim salonowo-sensacyjnym dramacie
w 7-iu aktach p. t.

Tajemnica Balu Maskowego

Niezwykła akcja, wielkie napięcie, wspaniała gra,
przecudowna wystawa, kunsztowna arcy-technika.

Ceny biletów zniżone: od 1 zł. do 3-ch zł.

Początek przedstawień w soboty, niedziele i święta o 3-iej.

Policzek, wymierzony przez Żeromskiego.

W naczelnym organie narodowej demokracji — w „Gazecie Warszawskiej”, ukazał się ostatnio artykuł, flu strujący w charakterystyczny i dosadny sposób stosunek prawicy naszej do największego pisarza polskiego doby obecnej — Stefana Żeromskiego.

Asumpt do nakreślenia tego uwłaczającego artykułu dała autorowi polemika pomiędzy Żeromskim a Arcybaszewym z racji użycia przez Żeromskiego dość oryginalnej definicji Puszkina — poety pornograficznego. Definicja ta polegała na nieporozumieniu. Wielki pisarz polski zna i ceni największego rosyjskiego poetę i nie przypuszczał nigdy, aby to, co włożył w usta jednego z swych bohaterów, mogło być przez kogokolwiek zrozumiane, jako opinia samego autora. Żeromski, jak już wiadomo i jak przystoi na człowieka doprawdy nieprzeciętnego, nie broni wcale uparcie swej słuszności, a wyraża raczej gotowość skreślenia w następnych wydaniach niefortunnych słów.

Wymiana listów, odbiwszy się szerokim echem w całej prasie, raz jeszcze uczyniła aktualnym temat stosunku społeczeństwa polskiego do autora „Przedwiośnia” i do dzieła jego.

W swoim czasie na łamach „Republiki” w obszerniejszym sprawozdaniu literackim, natychmiast po ukazaniu się „Przedwiośnia” na półkach księgarskich omawiane było obszernie społeczne znaczenie tego dzieła. Tutaj streścimy to w kilku słowach:

Stan umysłów polskich w chwili obecnej przedstawia bardzo wiele do życzenia. Idea niepodległości, która wcieliła się w czyn, nie może być dzisiaj już celem. Każdy cel przestaje istnieć, skoro się go osiągnie. Społeczeństwo żyje bez wielkiej idei i bohater „Przedwiośnia” jest przeciętnym typem człowieka, który coś chce czegoś pragnie, ale dla dążeń swych nie znajduje ideowego wyrazu. Sytuacja o tyle niebezpieczna, że łatwo się potknąć, w pogoni za wszechobjętnym hasłem można przyjąć liczman i uważać go za szczerę złość. Tak potknął się bohater „Przedwiośnia”. Przeżył w swej bezideowości wszystko to, co całe społeczeństwo przeżyło w masie, aż wreszcie stanął, jako chorąży komunistycznej grupy, która idzie pod Belweder Dla każdego, kto czytał najnowsze dzieło Żeromskiego, jasnym jest, iż stosunek autora do kroku swego bohatera nie jest bynajmniej dodatni. Żeromski jest tylko obiektywnym spostrzegaczem rzeczywistości i wykazuje zgubny wpływ tego stanu bezideowego, który doprowadzić może człowieka do najbardziej szaleńczych kroków.

Komunizm nie jest dla Żeromskiego świetlanym celem, a raczej przepaścią dla tych, którzy błądząc poomacku w ciemnościach bezprogramowości i bezideowości mogą w nią runąć bezpowrotnie.

Światlejszy ogół polski przyjął „Przedwiośnie” z prawdziwym przejęciem i właściwą oceną społecznego i artystycznego wysiłku Żeromskiego. Tylko jedna narodowa demokracja, a przede wszystkim „Gazeta Warszawska” uczyniła tak wstrętny gest pod adresem wielkiego pisarza, iż doprawdy stało się jasnym, kto jest winowajcą całego ideowego bezholowia w Polsce. Dziennik ten stwierdza, iż pomiędzy Żeromskim a społeczeństwem t. j. tem społeczeństwem, które politycznie reprezentuje endecja,

rozwarła się przepaść. Endecja stwierdza, iż „Przedwiośnie” jest błędem i wskazuje, iż ideą dzisiejszej Polski jest nacjonalizm. Zarzuca Żeromskiemu ślepotę, zarzuca mu, iż idei tej nie widzi i dlatego nie znajduje w niej ratunku dla swego bohatera. Tymczasem nam się wydaje, iż Żeromski, pisząc o bezideowości i bezprogramowości Polski, miał właśnie na myśli ten tuman głupoty, który społeczeństwu polskiemu narzuca narodowa demokracja.

Tak zwana „narodowość” nie może być uważana ani za program ani za ideę współczesnego państwa.

Teoria i praktyka całej Europy zna tylko ideę konserwatyzmu: walkę polityczną o zasady istniejącego ustroju społecznego i politycznego o nienaruszalność istniejących instytucji i praw. Drugim programem jest radykalizm. Radykalizm głosi zasady ingerencji państwa do spraw społecznych i naginania ustaw i form politycznych do życiowych zjawisk. Radykalizm nie uznaje zasady tradycji, a właściwie ogranicza ją tylko do rozmiarów niezbędnych. Trzecią — pośrednią — jest teoria liberalizmu. Szkol-

na liberalna uważa, iż ingerencja państwa w dziedzinie życia społecznego winna ograniczać się do minimum i jedynie rejestrować zjawiska postępu, nie sprzeciwiając się jednak żadnym tendencjom, wyłamującym się z rzeczywistego życia. Te trzy możliwości logiczne: konserwatyzm, radykalizm i liberalizm, uzupełnione zostały jeszcze przez formy pochodne a mianowicie: socjalizm, bolszewizm i faszyzm, formy nie posiadające samodzielnego znaczenia w ściśle metodologicznym rozdziale.

Program narodowej demokracji nie odpowiada właściwie żadnemu z przytoczonych światopoglądów. Idea „życia narodowego” była słuszną i realną w okresach zaborczych, gdzie głównym zadaniem naszym była walka z wrogami państwowości i przeciwstawienie się ideom narodowym tych państw. Dziś straciła rację bytu i jest tylko pustym frazesem, jednak przez demagogię swą potężnym i ważkim dla rozlicznych interesów prywatnych i partyjnych, dla utrzymania władztwa dusz polskich, dla całego tego brudu, który szeroko rozlewa się po kraju z życiowej praktyki me-

nerów endeckich. Oto dlaczego Żeromski nazwał nicością predominację idei endecji. Oto dlaczego wskazał konsekwentną drogę: człowiek, który tkwi w nicości, spada w przepaść. Umysł indywidualnej twórczości, który otumaniony jest przez zasady, nie mające żadnej wartości realnej, znajduje się w największym niebezpieczeństwie. Grozi mu zawsze, iż siłą reakcji porwany zostanie przez wir każdej teorii, może najbardziej utopijnej, nawet krwawej, ale najjaskrawszej, najbardziej wyrazistej. Poglądy adoptowanie w paradoksyzmie, rozczarowania i gniewie nie mają żadnego uzaśnienienia. Ich uzasadnieniem jest tylko stała bezprogramowość i bezholowie, które panowało dotychczas w umysłowości naszej.

Oto dlaczego narodowa demokracja uważa „Przedwiośnie” za policzek dla swej najistotniejszej racji bytu.

„Przedwiośnie” jest policzkiem Żeromskiego, wymierzonym całej narodowej demokracji. Policzek ten musi odbić się najszerokim echem w społeczeństwie.

Czesław Oltaszewski.

Projekt utworzenia waluty międzynarodowej.

Prof. Gide proponuje unję łacińską państw o zdeprecjonowanej walucie.

W ostatnich tygodniach na forum dyskusji w sprawach walutowych pojawił się nowy projekt, wysunięty przez redakcję wielkiego tygodnika skandynawskiego „Przegląd Przemysłowy Bałtycko-Skandynawski”.

Czasopismo szwedzkie dowodzi, iż myśl o reformie walutowej w poszczególnych krajach i o podniesieniu wszystkich podupadłych walut do przedwojennego poziomu jest narazie nieaktualną i w stanie tej nieaktualności pozostanie jeszcze przez czas długi, może przez lat dziesiątki. Różnorodność poziomu monetarnego rozmaitych krajów jest niemniej bardzo ważną przeszkodą dla istotnego rozwoju międzynarodowego handlu.

Projekt wywołał bardzo żywą dyskusję ze strony ekonomistów i praktyków finansowych w różnych krajach.

Znane są wywody w tej sprawie znane profesora uniwersytetu kopenhaskiego, dr. Axel Nielsona, Prof. N. twierdzi: utworzenie waluty międzynarodowej, przynajmniej w Europie, jest rzeczą absolutnej konieczności i inicjatywę w tej mierze powinna podjąć w pierwszym rzędzie Anglja. Naturalnie, iż istnieją liczne szkopyły. Wiele państw będzie musiało porzucić swój złoty, ale niezyszczałny sen o poprawieniu waluty własnej i podniesieniu jej do przedwojennego poziomu. Grunt jednak częściowo jest przygotowany. W ciągu ostatnich lat mówi się jeszcze tu i owdzie o reformie walutowej, ale coraz mniej wierzy się w realizację tego programu.

Ekonomista angielski J. Keynes nie podziela entuzjazmu swego kopenhaskiego kolegi.

Wydaje mi się — pisze on — iż chwila obecna zupełnie nie nadaje się nietylko do praktycznego przeprowadzenia skandynawskich zamiarów, ale nawet do ich dyskusowania na oficjalnej konferencji międzynarodowej. W zasadzie uważam, iż przy dzisiejszym stanie rze-

czy koniecznie pomyśleć trzeba o jakiejś reformie walutowej, która nie ograniczyłaby się tylko do jednego kraju. Sanacja indywidualna nietylko może być szkodliwą dla samego organizmu gospodarczego uzdrowionych państw, zawsze jednak działa fatalnie na rozwój międzynarodowy handlu i przemysłu, który przekracza wąskie ramy krajowej produkcji. Proponowałbym wobec tego narady ekspertów poszczególnych państw, wybranych planowo według siły i spójności istniejących między temi państwami stosunków gospodarczych, a ci eksperci dopiero, po rozpatrzeniu faktycznego materiału, mogą dojść do konkluzji, czy międzynarodowa reforma walutowa jest do pomysłenia, w jakim czasie i pod jakimi warunkami.

Jak widać, p. K. potępiając jedynie radykalizm i pewną nerwowość skandynawskiego pomysłu uważa go przy pewnych okolicznościach za niepozbawionego praktycznego znaczenia.

Zupełnie inaczej zapatruje się na to pan Charles Gide, profesor Sorbony paryskiej. Pan G. znany wartością swej metody psychicznego i politycznego ujmowania kwestji gospodarczych dochodzi do wniosków zgoła niesprzyjających koncepcjom waluty międzynarodowej. Z udzielonego przezeń wywołu wynika, iż naród francuski, jako całość, jako politycy i ekonomiści, nie pogodził się dotychczas jeszcze ze spadkiem franka francuskiego jako z definitywnym zjawiskiem. Profesor G. nie podziela wprawdzie tego optymizmu, szanuje jednak jego istnienie. Przedewszystkiem Francja jest obciążona olbrzymimi długami, obciążona w frankach, obecnie zdeprecjonowanych. Płace robotnicze okazują również olbrzymi poziom ilościowy, a powrót do franka do dawnej wysokości podniósłby wartość długów francuskich oraz spowodował zamieszanie i drożyznę plac zarobkowych. Zwyczaj kursu fran-

ka byłaby jedynie wtedy możliwa, gdyby państwo zechciało odsunąć swoje własne zobowiązania, gdyby zredukowało ilość długów wojennych (kapitałów i procentów) równocześnie ograniczyło płace urzędnicze i pensje uczestników wojny. Jednak francuskie poczucie honoru sprzeciwia się oficjalnemu uznaniu spadku franka jako zjawiska fałszywego, czy jest do pomysłenia, aby zadowolnić się można zamaskowanym bankructwem zobowiązań państwowych? Prof. G. uważa zatem, iż z samą reformą franka francuskiego należy poczekać, a idea międzynarodowej waluty jest tymczasem jedynie fantazją.

Wysuwa on natomiast projekt inny, a mianowicie wznowienie idei dawnej unji monetarnej łacińskiej, Frank francuski i belgijski oraz lira włoska stoją prawie na identycznym poziomie w porównaniu z przedwojenną wartością. Czy nie należałoby wobec tego przystąpić do zrównania wartości tych trzech zachodnich europejskich walut? Przed 60 laty trzy państwa te połączyły się by wstrzymać groźny spadek srebra i ostatnio dopięły celu. Obecnie można łatwo osiągnąć cel inny, aby przez grupowanie swej polityki finansowej poprzeć trzy za zagrożone waluty.

Nie ulega wątpliwości, iż projekt prof. G. posiada również swą doniosłą wartość polityczną, gdyż połączyłby on państwa nowej unji łacińskiej bardzo ściśle węzłem ogólnej polityki finansowej, a jednocześnie zdecydowałby o łącznym wystąpieniu w sprawach długów międzysojuszniczych.

W każdym razie, jeśli chodzi o Polskę, znajdujemy się z jednej strony poza sferą zainteresowania unją łacińską, z drugiej zaś moglibyśmy śmiało wziąć udział w wszelkich międzynarodowych kombinacjach walutowych z krajami o walucie naszej.

St. St.

Karnawał umarł-niech żyje karnawał!

„Kobieta, wino i śpiew“ — oto dewiza społecznego pokolenia.

Już zgaszono światła. Muzyka przestała grać. Arlekin włożył swe dziurawe palto i chwiejnym krokiem powlókł się rozbudzoną świtą ulicami do domu. Colombina śpi smacznie w łóżku matki, która o szóstej zrana poszła już do prania.

Tak — najwyższy czas, by zdjąć maskę i pokazać prawdziwe oblicze karnawału.

Przedstawienie skończono — można zająć za kulisy.

Kto ma ochotę — proszę za mną.

Niektórzy nazywają karnawał świętem młodości, wielkim peanem na cześć Afrodyty, upajającej chwilą zapomnienia.

To brzmi bardzo pięknie, omal nie ekstatycznie, ale mimo wszystko nie może służyć jako usprawiedliwienie nieprzespanych nocy, zmarnowanej energii, przetrwonionych pieniędzy i zwiędłych kwiatów uczuć.

„Kobieta, wino i śpiew — oto dewiza społecznego pokolenia, które po straszli-

wych przejściach wojny, po wielkim katalizmie dziejowym szuka zapomnienia w dusznych, zadymionych salach redutowych na śliskiej posadzce dancingów i przy zielonym stoliku karcianym.

To nowe „signum temporis“ nie jest żadnym cudem ani ponownym odkryciem

Ameryki, charakteryzuje jednak psychikę mas, które potrafią bawić się na zawołanie.

Istota zabawy sama w sobie nie jest ani czemś zdrożnym, ani nie zasługuje na nagany, w tej formie jednak, w jakiej objawia się na salach maskaradowych, budzi poważne wątpliwości, czy jest ona rzeczywiście potrzebą, celem, czy też środkiem do niewiadomych a podejrzanych celów.

Dewizą bowiem ludzi, udających się na redutę maskaradową jest:

— „Zobaczyć i przedewszystkiem być widzianą!“

Nie idzie się na maskaradę, żeby tańczyć, ale tańczy się po to, by móc pójść na drugą maskaradę z danserem.

To nie jest święto młodości ani wielki pean na cześć Afrodyty — lecz stypa po grzebowej, taniec szkieletów, pisk, gwar i rumor.

Statystycy po karnawale obliczają zwykle, ile pieniędzy strwoniono na maskaradach, podają liczbę nędzarzy, bezdomnych sierot, biednych wdów i kalek, poczem z gestem godnym parlamentarnego mówcy oświadczają:

— Czyż to nie zgroza? Wydalicie ty le milionów gdyby nie wasza rozrzutność miasto otrzymałoby kanalizację, gmach teatralny, nowe linie tramwajowe, szkoły i Bóg wie co jeszcze!

Czyli innymi słowy:

— Nie bawcie się, nie chodźcie do teatrów ani na maskarady, bądźcie smutni i siedźcie całymi dniami w domu, a wówczas spełnicie swój obowiązek prawych obywateli!

Nonsens!

Karnawał będzie trwał tak długo, dopóki nie zaginie ród ludzki, nie pomogą jeremjady moralistów — człowiek chce i musi się bawić.

Ale nawet w zabawie, nawet w grze

w loteryjkę musi się przejawiać pewne zadowolenie estetyczne, bez którego najkrzykliwsza, najhałaśliwsza zabawa nie będzie niczem innym tylko bachanalią, batalią kieliszków i niesmacznych dwuznaczników, paljatywem a nie środkiem na znużenie.

Kociółki jest nieodłącznym gościem składającym wizyty pa karnawale wszystkim bywalcom całonocnych maskarad, którym zdawało się, że kto tańczy do rana, może tańczyć przez całe życie...

To jest duch czasu, to jest piętno epoki, w której żyjemy i należałoby zmienić ogólne warunki naszego bytu, całokształt zjawisk społecznych i kulturalnych, by zmienić charakter karnawału.

A że tego tak łatwo dokonać nie można, nie dziwnego, że w przyszłym roku znowu na murach ukażą się barwne afisze, znowu na sali zabrzmiały rytmiczne synkopy nowomodnej melodii — a potem znowu arlekin włoży swe dziurawe palto i Colombina zaśnie w łóżku swej matki — przeczki.

B. F.

Jak włoszki kochają.

Czy istnieje „pierwsza“ miłość. — „Jeżeli chcesz, możemy się kochać..“ — Miłość na tle politycznym.

Włochy, wymarzony kraj dla romantycznych kochanków, szukających celu życia w szczęściu miłosnego upojenia posiada, obok krwawych kart historii miłości, ciche zaklęcia zakochanych par, przytulonych do siebie w zielonych ogródkach przy świetle księżycy...

Niedawno ukazała się w języku włoskim książka, zawierająca zwierzenia najznakomitszych autorek i poetek włoskich.

Książka ta przepojona jest czarem dziecinnych wspomnień z tych czasów, kiedy małe, niedoświadczone serduszko po raz pierwszy przyjęło w gościnę śmiertelną strzałę amora.

Gasparina Stampa była najwziętszą poetką i najniešťeśliwszą kochanką.

Kochała w swem życiu tylko jeden raz, ale prawdziwie. Wielu mężczyzn starało się o jej rękę, lecz piękna Gasparina oddała swe serce niepodzielnie kochankowi, który, niestety, nie umiał ocenić jej miłości.

Zdradzona Gasparina odebrała sobie życie w kwiecie wieku, mając zaledwie lat dwadzieścia sześć.

Następczynią pięknej Gaspariny była znana poetka neapolitańska Matylda Serao, która nie poszła w ślady swej poprzedniczki t. zn. nie ograniczyła się do jednej tylko miłości, ani nie pozbawiła się życia, lecz założyła sobie szczęśliwe gniazdko rodzinne i z oddalała kilkunastu lat w ten sposób opisywała swą pierwszą miłość:

— „Nigdybym nie uwierzyła, jak prędko znikają wspomnienia pierwszej miłości. Zresztą muszę skonstatować fakt że pierwsza miłość, o której tyle się mówi i pisze, nie jest nigdy pierwszą miłością, kto ma dobrą pamięć, z pewnością może sobie przypomnieć, że przed tą miłością były inne mniej lub więcej egzaltowane, ale które bądź co bądź zostawiły pewne ślady. Dlatego nie piszę o „pierwszej“ mojej miłości, lecz o tej, którą uważam za najwznieśniejszą. W tym pojęciu pierwszym moim kochankiem był starszy ode mnie o dziesięć lat lekarz, który oczywiście za-

kipił sobie z mych uczuć. Nie przeszkodziło to jednak temu, byśmy się pobrali a potem rozwiedli. O innych miłostkach moich nie pamiętam.“

Ada Negri — autorka powieści społecznych i socjalistycznych wierszy poznała swego przyszłego męża, mając zaledwie dwanaście lat. Oto jak Ada Negri opisuje swój romans z ławy szkolnej:

— Mój przyszły mąż był wówczas o trzy lata starszy ode mnie, miał śliczne czarne oczy i uczył się o wiele lepiej ode mnie. Miłość nasza powstała na placu tenisowym w chwili, gdy mój towarzysz zabawy rzekł do mnie:

— „Jeżeli chcesz, możemy się kochać..“

Ponieważ nie miałam nic przeciwko temu — więc zakochałam się...

Ale po pewnym czasie kochanek mój przyniósł smutną wiadomość:

— Wiesz co — rzekł do mnie — cofam swe słowo... Znalazłem sobie inną żonę, która jest od ciebie o wiele ładniejsza...

Cyniczna brutalność młodzieńca podzielała na mnie, jak kule zimnej wody, wylany na głowę. Bolało mnie, że znalazła się kobieta, ładniejsza ode mnie.“

Margherita Sarfatti zakochała się po raz pierwszy przed czterdziestu laty.

Miłość jej powstała na tle politycznym.

Sarfatti zakochała się mianowicie w pewnym przywódcy socjalistycznym, który miał już żonę, rosjankę.

„Socjalistyczny“ kochanek oddziaływał na młodą poetkę do tego stopnia, że wpoił w nią zasady przez siebie wyznawane.

Doszło nawet do tego, że Margherita wystąpiła w pewnym piśmie z wielkim artykułem o niedzy robotniczej za co otrzymała od swego kochanka w podarunku kosz kwiatów.

Podarunek ten zwrócił uwagę rodziców młodej poetki i tego samego dnia nastąpił kres poetyczno-socjalnego romansu.

Teatr miejski.

„PTAK“ — komedia w 3 aktach Jerzego Szaniawskiego. Reżyserował p. Zygmunt Nowakowski.

Gdy na scenie stołecznej ukazał się złocisty „Ptak“ Jerzego Szaniawskiego krytycy wpadli w symboliczny szal. Po stanowiono wzmówić autorowi „Papielowego kochanka“, że chciał w formie symbolu pokazać, jak tchnienie poezji pobudza do życia środowisko trupów, ściera pleśń gnuśności i apatii z duszy i ciała wegetującej burżuazji, budzi te widma do lepszego, radośniejszego życia. Słowem, że „Ptak“ jest jakby odbiciem „Ody do młodości“, że usiłuje wyobrazić efekt, jaki wywołałaby realizacja za kutchy w tą odę porywów. Gdyby „dja gnoza“ tych krytyków była trafna, gdy by zamierzeniem Szaniawskiego było stworzenie sztuki symbolicznej, trzeba by stwierdzić, że autorowi się zamiar nie udał.

Okazuje się przecież, że bohater zdoła bywa się na piękny gest jedynie „pour epater les bourgeois“, a dwie jego bratnie dusze, Sekretarz i Burmistrzanka, pojmują porwy młodości aż nazbyt romantycznie i po mieszczańsku. Już samo weselisko w ostatnim akcie, odbywające się w par excellence burżuazyjnej atmosferze, lub choćby to, że filar mieszczański ducha, sam pan Burmistrz trafnie przewiduje, iż Numa pogodzi się z Pompiljuszem, wskazuje na niesłuszność posadzenia Szaniawskiego o symbolizm. De facto „Ptak“ jest satyrą na stosunki drobnomieszczańskie, satyrą posiadającą intrygę i sporo sytuacji wyszlachetnionej farsy.

Tylko pod tym kątem widzenia stają się zrozumiałe „załamania“ charakterów Studenta i Burmistrzanki, którzy nie tylko stanowią dobraną parę, ale, co ważniejsza, świetnie będą się czuli u boku papy Burmistrza, panów rajców, Michałka, Woznego etc.

Autor, będący pod wyraźnym wpływem swego „Papielowego kochanka“, nie mógł się oprzeć pokusie wprowadzenia do „Ptaka“, pewnej egzotyczności i szeregu niedomówień, co jednak nie zmienia istoty sztuki, która jest jedynie nieco pretensjonalnym żartem, lekką satyrą zarówno na twarde serca małomiasteczkowych małych ludzi do wielkich interesów, jak i miękkie serca czytelników i czytelniczek rewolucyjnych

i psychologicznych romansów.

Teatr miejski wystawił „Ptaka“ nie tylko bardzo pięknie, ale i bardzo mądrze.

Reżyser, p. Nowakowski, zdecydowanie przeszedł po linii lekkiej satyry, wpadającej chwilami w ton bezkapanowej farsy, i dał widowisko ciekawe barwne i lekkie. Nieco gorzej poszło mu z rolą Studenta. Stało się jednak wyłączenie z winy autora, który nie zarysował wyraźnie postaci tego bohatera, a całym szeregiem kolidujących kwestji utrudnił aktorowi zdecydowane postawienie typu.

Pani Halska nawet wielbicielem swego talentu sprawiła miłą niespodziankę. Na tle egzotycznych rysunków i zaston w pokojku Studenta była powieściowo wzruszona i cikliwa, a w mieszczańskie atmosferze ratuszowej sali wylazła z niej prowincjonalna gaska, zakochana, a przekorna, dobra, a głupiotka, życiowa a śmiesznie ambitna. W każdym momencie sztuki była szczerą i bezpośrednią. Jest to artystka o wielkim talencie, która w atmosferze prawdziwej, oczyszczonej z intryg, sztuki zająć może bardzo daleko, bowiem kocha scenę i poświęca się jej z bezinteresownym umiłowania. Z każdego jej słowa tchnie zapach, oddanie i wiara w przyszłość, które tworzą cuda.

Bardzo dobry był p. Komornicki w roli burmistrza. Z pośród rajców miejskich zasługuje na wyróżnienie zawsze świetny p. Szubert i p. Gurynowicz. Białoszczyński, jako sekretarz, miał wiele szczęśliwych momentów. Doskonały epizod stworzył p. Łabędzki.

Publiczność przyjęła sztukę bardzo serdecznie.

Zastępca

**

Dziś po południu lapidarna krotkoczwila M. Mayo „To moje dziecko“ z pp.: Morska, Łapińską, Krotktem i Zniczem na czele.

Wczorajem po raz trzeci doskonała pełna wdzięku, humoru i poetyckiego polotu, komedia J. Szaniawskiego „Ptak“, która odniosła na scenie naszej wielki sukces. W rolach czołowych pp. Halska, Nowakowski i Komornicki.

Granice zachodnie Polski

stanowią punkt ciężkości rokowań i debatów paryskich, londyńskich i berlińskich.

Obawa przed niemieckimi intrygami w Lidze narodów. Ciekawa opinia „Temps”. Warunki premjera Herriota Niemcy nie mówią ani słowa o granicach z Polską, Czechami i Austrią.

(Specjalna służba telegraficzna „Republiki”).

Paryż, 28 lutego.

W kołach politycznych Francji uważają za punkt ciężkości obecnej chwili to cząste się układy międzyaljanckie w sprawie gwarancji granic. Na posiedzeniu rady ministrów Herriot wygłosił expose o sytuacji w polityce zagranicznej. Niemcy skłonne są uznać i gwarantować swą obecną granicę z Francją.

Trudności dotyczą tylko wschodu wobec propozycji, aby Niemcy stosunków na wschodzie nie musieli wprowadzić uznać, ale aby przyjęli zobowiązanie, że nie będą zmierzali na wschodzie do zmiany zbrojną dłoń, lecz w drodze pokojowej przez Ligę Narodów.

Oświadczają, że takie rozwiązanie byłoby dla Francji nie do przyjęcia, gdyż Niemcy natychmiast rozpoczęłyby dyplomatyczne intrygi i wywołałyby dyskusję w sprawie Gdańska i G. Śląska; nie można przewidzieć do czego doszłoby w tym wypadku.

Must być obrona metoda przeciw Niemcom taka, by Niemcy zmusić najprzód do uznania „status quo” i to nie tylko na Zachodzie, lecz także na Wschodzie i na południu i dopiero wtedy można będzie zabrać głos w kwestji bezpieczeństwa.

„Temps”, który w związku z oświadczeniem ministra Skrzyńskiego zajmuje się szczegółowo tym problemem, twierdzi, że Anglja już w artykule dziesiątym paktu Ligi Narodów, zawierającym wzajemne gwarancje, związana jest w kwestji polskiej. Pozaatak niemiecki na Polskę oznaczałby także zmiany w koniuracji geograficzno-politycznej, wobec których Anglja nie mogłaby pozostać obojętną.

Poważne znaczenie jednak przypisują słowom p. Herriota w komisji spraw zagranicznych parlamentu. Premjer mówił:

Zdaje się, iż zbliża się chwila, aby aljanci porozumieli się co do warunków, w jakich mają toczyć się rokowania o za bezpieczeństwo Francji. Rokowania są niezbędne. Rząd francuski zgodziłby się rozważyć każdą propozycję, jaką postawiłyby Niemcy w zupełnych i nietykalnych ramach traktatu wersalskiego.

Z kół politycznych słychać, że propozycja niemiecka co do paktu została znów przedstawiona rządowi francuskiemu. Niemcy ofiarowują się zabezpieczyć pokój i granice nad Renem. Natomiast nie ma ani słowa o granicach Niemiec z Polską, Austrią i Czechami.

Wyjazd do Genewy.

P. Chamberlain chce odroczyć rokowania.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 28 lutego.

Austin Chamberlain wyjeżdża w przyszłym tygodniu do Genewy. Podróż ta ma na celu odroczenie obrad nad protokołem genewskim.

Bezpieczeństwo granic Europy

w opinii pp.: Drummunda i Meierowicza.

Polska Agencja Telegraficzna.

Ryga, 28 lutego.

Bawiący tu sekretarz generalny Ligi narodów sir Eric Drummond wygłosił przemówienie o Lidze narodów, w którym podkreślił, że rozwój idei Ligi narodów jest gwarancją, że protokół genewski, który ma położyć kres wojnom stanie się rzeczywistością. Można spodziewać się, — mówił dalej sir Drummond, że Ameryka, która pierwsza proklamowała ideę prawa narodów, zmieni w niedalekiej przyszłości swoje stanowisko wobec Ligi narodów.

Następnie przemawiał minister spraw zagranicznych Mejerowicz, który wypowiedział się wyraźnie za protokołem genewskim, stwierdzając przytem, że dają się słyszeć głosy, że traktaty, ograniczające bezpieczeństwo jedynie do Europy zachodniej, już znajdują sprzeciw u wielu narodów, które wskazują na niemożliwość osiągnięcia pokoju światowego na tej drodze.

Anglja nie umyje rąk od spraw Europy centralnej.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 28 lutego.

„Morning Post” w artykule wstępnym p.t. „Co oznacza bezpieczeństwo”, pisze:

„Obiegają różne pogłoski na temat stanowiska rządu angielskiego w sprawie bezpieczeństwa, jest jednak pewnym, że dopóki Chamberlain nie będzie miał sposobności do konsultacji z dominantami, nie może być mowy o wyśnięciu jakiegokolwiek definitywnego planu.

Pozostają jednak dwa punkty w tej sprawie bezpieczeństwa, na które naszym zdaniem, uwaga angielskiej opinii publicznej, powinna być zwrócona. Przedewszystkiem chodzi tu w tym samym stopniu o bezpieczeństwo Anglii, co i o bezpieczeństwo Francji. Jeśli my, Anglijcy, będziemy się łudzić, że dla nas jest to jedynie kwestja akademicka, pewnego rodzaju uprzejmy gest protekcyjny wobec bezradnego sojusznika, osiągnięcie jakiegokolwiek porozumienia będzie niemożliwe, a nasi mężowie stanu będą bawili się w jałowe spekulacje zamiast zająć się faktami rzeczywistości. W grę wchodzi również dobrze bezpieczeństwo Londynu, jak i bezpieczeństwo Paryża, gdyż to samo, co się zdarzyło w poprzedniej wojnie, może się zdarzyć i w przyszłej.

Z drugiej strony, jeśli ma być mowa o układzie między Francją, Anglią, Niemcami i Belgią dla utrzymania obecnych granic w Europie zachodniej, mamy nadzieję, że równocześnie da się Niemcom wyrazić do zrozumienia, że zobowią-

zanie takie z ich strony nie może kryć w sobie tolerancji wolnej ręki w Europie Wschodniej.

Lepiej, żeby wogóle nie było żadnego paktu, aniżeli gdyby miało dojść do układu, któryby wywołał obawy w Polsce lub Czechosłowacji i ożywił utajone ambicje pruskie.

Propaganda, którą Niemcy prowadzą obecnie w sprawie Gdańska — moglibyśmy dla przykładu wspomnieć niedawną mowę kanclerza Luthera w Królewcu i broszurę w sprawie protokołu pisaną przez profesora Schuckinga — zdaje się wskazywać, że Niemcy są w punkcie rozpoczęcia ofensywy (naraził politycznej) celem zniszczenia korytarza. W odpowiedzi na to manewry aljanci muszą obstawać przy tem, by Niemcy przyjęli traktat w całej jego rozciągłości i że dążyć będą do pokoju ze równo na zachodzie, jak i na wschodzie. Anglja nie może umyć rąk od Europy wschodniej i centralnej. Mimo wszystko iskra, która roznieciła pożar wielkiej wojny, została zapalona w Serajewie.

Polska i mała ententa. Plany i zamiary Francji

Specjalna służba telegraficzna „Republiki”.

Berlin, 28 lutego.

Korespondent „Local Anzeiger” do nosi z Paryża, że ze strony miarodajnej otrzymał oświadczenie, że Francja dla tego przywiązuje największą wagę do uregulowania kwestji bezpieczeństwa, ponieważ musi obstawać przy tem, by granice Polski bezwarunkowo zostały takimi, jak je ustalił traktat wersalski.

Francja dlatego tak silnie zaznacza wobec Polski te gwarancje, by móc do magać się przystąpienia Polski do małej ententy.

Dużą rolę odgrywa tu sprawa Kłajpedzka.

Francja życzy sobie z powodu prestige'u gospodarczego podniesienia się Kłajpedy i sądzi, że da się to osiągnąć wygodniej przez współdziałanie małej ententy.

Sensacyjne posiedzenie sejmku gdańskiego.

Posel-właściciel domu publicznego

miał obelgi pod adresem konającego prez. Eberta.

Komunista prawem kaduka zajął krzesło prezydjalne i otworzył „posiedzenie ludowe”.

Gdańsk, 28 lutego.

Agencja Wschodnia.

Na wczorajszym posiedzeniu sejmku gdańskiego wydarzył się szereg charakterystycznych zajść.

Jeszcze przed rozpoczęciem posiedzenia frakcja socjalistyczna w specjalnej deklaracji wystąpiła przeciwko posłowi Hohmfeldowi, zarzucając mu, żeby właścicielem domu publicznego, oraz że jest nikiemnym i podłym człowiekiem, gdyż rzucił obelgi pod adresem konającego prezydenta Eberta.

W chwili rozpoczęcia posiedzenia poseł Hohmfeld próbował się bronić, lewica jednak nie dała mu przyjść do słowa skutkiem czego wywiązała się krzykawa wy-

miana zdań, gdyż stronnictwa prawicowe usiłowały bronić pos. Hohmfelda. Zanosili się na bójkę, a posłowie socjalistyczni usiłowali ściągnąć Hohmfelda z trybuny. Przewodniczący przerwał posiedzenie.

Gdy otwarto posiedzenie ponownie, socjaliści nie dali znowu przyjąć Hohmfeldowi do słowa, wobec czego posiedzenie zamknięto, odkładając je do przyszłej srody.

W czasie trwania przerwy, poseł komunistyczny, Leschniewski, zajął fotel przewodniczącego i otworzył posiedzenie ludowe, wzywając do poruszenia kwestji bezrobotnych. Galeria odpowiedziała głośnymi oklaskami, które trwały niemal do chwili opróżnienia galerji przez policję i przerwania fikcyjnego posiedzenia.

sterstwie przemysłu i handlu, uda się do Berlina w najbliższym tygodniu. Wraz z p. Karłowskim wyjeżdżają członkowie delegacji polskiej dr. Juljusz Trabert z ramienia ministerstwa spraw zagranicznych, pełniący jednocześnie funkcje sekretarza delegacji, oraz p. Aleksander Pingman, z ramienia ministerstwa przemysłu i handlu.

P. Witos przeciw rządowi.

Taranem walki są potrzeby rolnictwa.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje:

Przez cały dzień wczorajszy obradował główny zarząd „Piasta”, pod przewodnictwem Witos.

Posel Kiernik wygłosił referat polityczny, w którym poddał krytyce działalność rządu i parlamentu.

Referat o polityce gospodarczej wygłosił dr. Jura.

Następnie odbyła się krótka dyskusja.

W końcu przyjęto do wiadomości sprawozdanie z działalności sekretarjatu.

Uchwalono 9 rezolucji, które zawierają długi szereg żądań, skierowanych pod adresem rządu.

Uznano między innymi całą dotychczasową pomoc dla rolnictwa za niedostateczną, wynikającą według zdania Piastowców z niedoceniań przez rząd powagi położenia, wskutek czego wynikają poważne obawy na przyszłość.

Poza wyrażeniem niezadowolenia z polityki rządu „Piast” ubolewa, że niektóre kluby parlamentarne nie zdają sobie dostatecznie sprawy z grozy położenia.

Wszystkie powyższe rezolucje wprowadzają się w konkluzji do podanych już przez nas wiadomości o akcji, jaką klub „Piasta” rozwija przeciw rządowi w sejmie i kraju.

Drobne wiadomości z wielkiego świata,

które przyniósł nam wczoraj telefon, telegraf i radjo

P. MAC DONELL I P. SKIRMUNT.

Polska Agencja Telegraficzna.

Londyn, 28 lutego.

Wysoki komisarz Mac Donell odwiedził dzisiaj Skirmunta, z którym miał godzinną rozmowę.

U POSŁA JAPONSKIEGO.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje:

Prezydent Rzeczypospolitej i pan Wojciechowski byli obecni na przyjęciu w poselstwie japońskim. Na przyjęcie to zaproszenie otrzymali członkowie rządu i cały korpus dyplomatyczny.

KTO WYKRYŁ AFERĘ BARMATA.

Berlin, 28 lutego.

Znany przemysłowiec nadreński, Gold Rechberg, ogłosił list otwarty, którym oświadcza, że wielką kampanję rewelacyjną prawnicy niemieckiej, odslaniającą aferę Barmatów i inne, przeprowadza specjalna delegacja, finansowana przez wielki przemysł.

Na czele tej organizacji stoi były pułkownik, Nikolaï, w czasie wojny szef wydziału wywiadowczego kwatery głównej, niemieckiej.

Organizacja ta rozporządza wielkimi środkami i siecią wywiadowczą.

Rokowania polsko niemieckie

rozpoczynają się jutro w Berlinie.

Warszawa, 28 lutego.

W dniu 2 marca r.b. zostaną w Berlinie ponownie podjęte rokowania handlowe polsko - niemieckie. W dniu dzisiejszym wyjeżdża do Berlina delegacja polska z przewodniczącym p. Stanisławem Karłowskim na czele. Drugi delegat rządu p. Henryk Tenenbaum, dyrektor departamentu handlowego w mini-

B. P.

RAISSA GORDON

z domu Birkhan

przeżywszy lat 59 zmarła w Berlinie, d. 25 b. m. i tamże pochowana została. O czym zawiadamiają pogrążone w głębokim smutku

Uprasza się o nieskładanie kondolencji.

Córki i rodzina.

Wiadomości bieżące.

MARZEC

1

NIEDZIELA

Dziś: Albina b.
Jutro: Heleny, Amelji
Wschód słońca o g. 6.29
Zachód o g. 5.07
Wsch. księżycy o g. 8.18 r.
Zachód o g. 9.23 w.
Długość dnia 10.38
Przybyło dnia g. 2.54

Samochodowa Stacja Benzynowa

„NAFTOPOL“

PLAC WOLNOŚCI 2 — czynna przez całą dobę.

Pan Gierlicz przejął się zasadami magistrackimi i zainkasował nieprawnie podatek miejski, nie chce go zwrócić.

Między magistratem, a dyrekcją kolejek podjazdowych wynikł zatarg na tle podatku od biletów, którego dyrekcja kolejek nie przyznaje magistratowi ani za rok ubiegły, ani za rok bieżący, a to na zasadzie wyjaśnienia ministerstwa, skierowanego do województwa łódzkiego. Ponieważ magistrat stoi nadal na stanowisku, że podatek ten należy mu się, prawdopodobnie magistrat skieruje sprawę na drogę sądową.

Właściciele listów zastawnych obradują

zebranie informacyjne w sali Stowarzyszenia Handlowców

Dziś w sali stowarzyszenia handlowców polskich odbywa się zebranie informacyjne przeznaczone dla zainteresowanych i posiadaczy listów zastawnych i obligacji hipotecznych.

Przemawiać będzie cały szereg adwokatów z Łodzi i Warszawy. (b)

OBRADEY ZARZĄDU ZWIĄZKU MIAST POLSKICH

Wczoraj w południe wyjechał do Warszawy p. prezydent Cynarski, celem wzięcia udziału w posiedzeniu zarządu związku miast polskich. Obrady poświęcone sprawie rządowego projektu ordynacji wyborczej miejskiej, potrwać dwa dni.

OSOBISTE

Minister sprawiedliwości zamłanował p. Stejana Kazimierza Hermana, aplikanta sądowego p. o. podprokuratora przy sądzie okręgowym w Łodzi.

Obrady nad budżetem miejskim posuwają się naprzód. We wtorek i środę dn. 3 i 4 marca rb. odbędzie się posiedzenie komisji skarbowo - budżetowej. Na porządku dziennym sprawy następujące: stawek podatku od lokali za r. 1925 subsydyjów dla instytutu radowego, związku obrony kresów zachodnich, szkoły rzemiosł i in. oraz drugie czytanie budżetów działów: budowy tramwajów podmiejskich, przedsiębiorstw miejskich, gazowni miejskiej, urzędu stanu cywilnego, statystycznego, urzędu mieszkaniowego, pocztowego.

Nad czym obradować będzie delegacja wydziału oświaty i kultury. We wtorek, dnia 3 marca rb. o godzinie 7 wiecz. odbędzie się posiedzenie delegacji wydziału oświaty i kultury (Piramowicza 3, 2 piętro). Na porządku dziennym znajdują się sprawy: 1) odczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia; 2) komunikaty; 3) sprawa budowy nowych gmachów szkolnych; 4) sprawa szkoły dla dzieci niedowidzących; 5) sprawa ewentualnego zwiększenia subsydyjów dla łódzkiej orkiestry filharmonicznej oraz 7) wnioski.

Lekarze wojskowi przystąpili do pracy w ambulatoriach kasy chorych na rozkaz dowódcy D. O. K. № IV gen. Junga.

Onegdaj wieczorem generał dywizji Jung wydał rozkaz wszystkim lekarzom wojskowym, by nazajutrz przystąpili do pracy w charakterze lekarzy, spełniających obowiązki w kasie chorych.

W dniu wczorajszym w godzinach po południowych, stosując się do wyżej wspomnianego rozkazu wszyscy lekarze wojskowi objęli pracę w kasie chorych przyjmując chorych.

Jednocześnie z rozporządzeniem generała Junga, wydał dyspozycję wojewoda Darowski, by lekarze etatowi przystąpili do pracy, lecz ci jak, oświadczyło starostwo łódzkie nie chcą zastępować się do powyższego rozkazu.

Odnosnie do podanej przed niedawnym czasem wzmianki, jakoby kasa chorych zarabiała na strejku, zarząd komunikuje nam, że o ileby nadwyżki rzeczywiste miały miejsce, to zostaną one w przyszłości zużyte na cele lecznicze.

Cóż na to organizacje lekarskie?

„40 złotych z góry, albo niech pacjent umiera!“

Jeśli nie dadzą sobie rady lekarze sami z takimi zjawiskami, to wtrąci się w to prokurator.

P.A.T. komunikuje urzędowo:

Do chorej członkini kasy chorych, Józefy Stępień (Rzgowska 72), usiłowano wezwać w dniu wczorajszym kilku lekarzy z powodu nagłego i niebezpiecznego krwotoku.

O pomoc lekarską dla chorej zwróciła się Leonarda Półrolnik, której też kasa chorych oddała do dyspozycji samochód i adresy lekarzy-ginekologów. Od godziny 12.30 do godz. 16-ej Leonarda Półrolnik napróżno szukała lekarza, któryby na warunkach możliwych do

przyjęcia udał się do chorej. Między innymi zwróciła się do d-ra Michalskiego (Piotrkowska i do d-ra Neumana. — Pierwszy z nich zażądał wypłacenia sobie z góry 40 złotych, których p. Półrolnik nie miała przy sobie, drugi zaś zażądał również 40 złotych z góry i dostarczenia dorozki, nie chcąc udać się do chorej samochodem kasy chorych.

P. wojewoda Darowski polecił z urzędu stwierdzić powyższe fakty i skierował sprawę do p. prokuratora przy sądzie okręgowym.

Podatki od lokali i od ładunków kolejowych będą pod naciskiem władz nadzorczych znacznie obniżone.

W związku z reskryptem ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 14.1.1925 r., magistrat postanowił wystąpić do rady miejskiej z wnioskiem zmiany statutu podatku od lokali za rok 1925. Stawki obliczane być mają w stosunku procentowym komornego, względnie wartości czynszowej lokali z czerwca 1924 r., przeliczonej na złote według kursu 1 rb. — 2.66 zł.

a) 1 i pół proc. o ile komorne nie przekracza 300 rb.

b) 3 proc. o ile komorne wynosiło ponad 300 rb. do 800 rb.

c) 4 i pół proc. o ile komorne wynosiło ponad 800 rb. do 1,250 rb.

d) 6 proc. o ile komorne wynosiło ponad 1,200 rb.

Zgodnie z rozporządzeniem ministerstwa spraw wewnętrznych — złożony będzie również radzie miejskiej wniosek o zmianę paragr. 4 statutu podatku na rzecz m. Łodzi — od towarów, przywożonych drogami żelaznymi, który to statut uchwalony został przez radę miejską w dn. 18.2.1924 r.

Wypłata 21-ej raty zapomóg bezrobotnym.

Magistrat m. Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że w poniedziałek, dnia 2 marca rb., rozpoczęta będzie wypłata 21 raty zasiłku bezrobotnym za czas od 23 lutego do 1 włącznie marca 1925 roku i uskuteczniwana będzie w tym że dniu, we wtorek, dnia 3, i w środę, dn. 4 marca rb., według poniższego porządku.

Porządek wypłat:

A. Poniedziałek, dnia 2 marca 1925 roku.

B.W. 2, 5, 6, 7, 8 i 10-e 1—1000.

B.W. 1, 3, 9 1—1500.

B.W. 4 1—2500.

B. Wtorek, dnia 3 marca 1925 roku.

B.W. 2 5 6 7, 8, 10—1001—2000.

B.W. 1, 3, 9 1501—3000.

B.W. 4 2501—5000.

C. Środa, dnia 4 marca 1925 roku.

B.W. 2 5, 6, 7, 8 —2001—3000.

B.W. 3, 9 3001—4500.

B.W. 1 3001—4500.

B.W. 9a 4001—5000.

B.W. 4 5000—7000.

Jednocześnie nadmieniamy, że l-sze Biuro wypłat zostało przeniesione do lokalu przy ul. Aleksandrowskiej; 51, zaś II Biuro — Aleksandrowska 53.

10-ta loteria państwowa.

14-ty dzień ciągnięcia.

Złp. 5,000 Nr. 28759

Złp. 600 Nr. 1191 18457

Złp. 250 Nr. 805 5441 5924 23611 32598

Złp. 200 Nr. 3754 5041 6799 8599

9770 11557 19586 19812 20198 20850

21245 24247 28424 30068 40035 41348

41660 41706 47520 489344.

Z muzyki.

Koncert Selmy Kurz.

O ile na początku sezonu koncerty sypały się jak z rogu obfitości, o tyle teraz należą niemal do rzadkości. Signum temporis! Przewlekły kryzys ekonomiczny dotkliwie dał się we znaki, osłabił znacznie tak żywo zwykle u nas pulsujące tętno życia muzycznego.

Jeżeli więc pod względem ilościowym nastąpiła i w tej dziedzinie stagnacja to jednak jakościowo, trzeba to przyznać, stoją koncerty obecne na poziomie najwyższym. I tak, w piątek usłyśmy szesnastą śpiewaczkę o sławie wszechświatowo ustalonej, Selmę Kurz. Nic dziwnego, iż sala była tak wypełniona, jak to nawet za najlepszych czasów rzadko się zdarzało.

Kunszt wokalny Selmy Kurz, obok skończonej doskonałości technicznej, ma w sobie pierwiastki najprzedniejszego artyzmu, przejawiające się w ujęciu, pełnym głębokiej kultury i smaku, subtelności wyrazu muzycznego, skupieniu i niezwykłej trafności stylizacyjnej. Rząd ko słyszy się śpiewaczkę, która przy tak perfidnej koloraturze, przy tak fenomenalnej doskonałości i zarazem łatwości techniki wokalnej, była jednocześnie odtwórczynią pieśni tak zrównoważoną, o tak głębokim podkładzie duchowym, co Selma Kurz. Takiego czarownego oddania szeregu miniaturowych wokalnych (Brahms, Pfitzner, Reger) nie słyszeliśmy już dawno. A oprócz tego, arja Zuzanny (z „Wesela Figara”), arcytrudna arja „koloraturowa z „Lucji z Lammermooru”, walc J. Straussa i cały szereg naddatków na skutek nieustających próśb rozentuzjuszowanej publiczności — wszystko w wykonaniu nieskazitelnym, pełnym powabu frazowania, głębi i kultury interpretacyjnej wielkiej artystki. L. P.

Co usłyszymy przez radio w niedzielę, dn. 1-go marca.

Warszawa (385 m.). Godz. 18.00z18.45 Koncert orkiestry broadcastingowej; śpiewy solowe p. Luski; piosenki żołnierskie.

Łondyn (365 m.). Godz. 12.00—13.00 Muzyka kościelna.

Rzym (425 m.). Godz. 17.15 — Koncert orkiestry; godz. 17.45 — Jazz-Band; godz. 20.40 — Koncert orkiestry oraz śpiewy solistów; godz. 2.30 — Muzyka do tańca.

Wieża-Eiffel (260z m.). Godz. 18.30 19.00 — Koncert.

Sztokholm (440 m.). Godz. 11.00 — Nabożeństwo kościelne.

Monachjum (485 m.). Godz. 11.30 — 12.30 — Śpiew chóralny; godz. 16.00—17.00 — Koncert kwartetu; godz. 18.00 19.00 — Koncert orkiestry; godz. 22.00 Gra na cytrze.

Lipsk (400 m.). Godz. 8.30—9.00 — Gra na organach; godz. 9.00—10.00 — Nabożeństwo kościelne; godz. 12.00—13.00 — Koncert; godz. 16.00—17.30 — Koncert.

Budapeszt (2000—3000 m.).— Godz. 11.00—13.00 — Koncert.

Wrocław (415 m.). Godz. 17.00—18.30 — Koncert na bałajkach; godz. 20.00 — „Madame Butterfly”, op. Puccini'ego; godz. 22.00—23.30 — Muzyka do tańca.

Egzamina dla kandydatów do seminarjum nauczycielskiego. Petenci, chcą wstąpić do seminarjum nauczycielskiego w Łodzi na dwuletnie kursy, obowiązani są złożyć t. zw. collegium, które decyduje o przyjęciu petenta do seminarjum. (b)

Dziś w niedzielę d. 1 marca
dalszy ciąg

CYRK
A. CINISELLI.

Dziś w niedzielę d. 1 marca
dalszy ciąg

Wielkiego Międzynarodowego Turnieju Walki Francuskiej o tytuł mistrza Rzpl. Polsk. na rok 1925 i nagrodę 5,000 zł.

Dziś walczą 4 pary.

Dziś walczą 4 pary.

I para.
Gerhardt Karsch — Köhler
(Herkules z gór Harcu) (mistrz Niem. Berlin)

III para.
Józef Hawliczek — Petrowicz
(mistrz Czechosłowacji) (mistrz świata Syberja)

pod kierunkiem prof. **Arnolda.**

II para.
Bryła-Sobieski — Wildman
(mistrz Polski G. SL) (Mistrz świata Budapeszt)

IV para DECYDUJĄCA.
Olaf Noestrem — Pinecki
(mistrz Finlandji) (mistrz Polski)

Początek walk o godzinie 10-tej wiecz.

UWAGA: Przed rozpoczęciem walk defilada wszystkich zapaśników.

Zakończenie przedstawienia obowiązuje o godz. 12 w nocy. Komunikacja tramwajowa w kierunku Górnego Rynku i Widzewa zapewniona. Dyrekcja cyrku ogłasza sprzedaż miesięcznych abonamentów na cykl walk francuskich po znacznie niższych cenach.

Atmosfera sali rady miejskiej robi swoje.

Piątkowe posiedzenie rady kasy chorych było jednym nieprzerwanym pasmem burd i awantur.

Główną osią zatargu była sprawa pensji i dyjet dla urzędników kasy, członków rady i zarządu.

Onegdaj pod przewodnictwem p. Wofewódzkiego odbył się dalszy ciąg posiedzenia rady kasy chorych.

Ponieważ był to dalszy ciąg posiedzenia z dnia 13 lutego nie odczytano protokołu z poprzedniego posiedzenia, a większą ilość delegatów, licząc na godzinne odczytywanie tych protokołów spóźniła się.

Z tego też powodu pierwszy punkt porządku dziennego, a mianowicie sprawa odszkodowań dla członków rady zarządu, komisji rozjemczej i rewizyjnej sprawił wiele ambarasu.

Po zreferowaniu tej sprawy przez p. Pałkowskiego przyjęty został wniosek podzielenia tej sprawy na dwie części a mianowicie; by oddzielnie traktować rady, a oddzielnie dla członków komisji przy czym uzasadniano potrzebę odszkodowań dla członków zarządu, koniecznością utrzymania ciągłości pracy, na tomiasz uważano, że odszkodowanie dla członków rady jest zbyt wysokie.

W głosowaniu tajnym za przyznaniem 10 zł. dla członka zarządu za każde posiedzenie padło 52 głosy, a przeciw—27, a ponieważ wymagana jest większość 2-3 głosów — wniosek ten upadł.

Natomiast podczas rozpatrywania drugiej części wniosku przybyło wielu przedstawicieli z grupy ubezpieczonych

i w tajnym głosowaniu, otrzymał wymagana większość wniosek o przyznaniu 10 zł. za posiedzenie członkom rady i komisji.

Przemysłowcy uważali, że członkom rady należy się jedynie zwrot poniesionych kosztów, które określili na 2 zł., lecz wniosek ten upadł.

W dalszym ciągu przystąpiono do wyborów 2-ch członków komisji rozjemczej na miejsce 2-ch przedstawicieli N. P. R. którzy zrezygnowali z tych mandatów.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa wynagrodzenia kierowników kasy chorych.

Radny Pałkowski zaproponował określenia wynagrodzenia dla dr. Arceta na 1628 zł. miesięcznie.

Przewodniczący zarządu p. Kałużyński wniósł wniosek o zatwierdzenie przez radę pensji wicedyrektora Szustera i dr. Kluszyńskiego w wysokości 1480 zł. miesięcznie.

Przedstawiciele N. P. R. uważali, że pensja 1480 dla wicedyrektora Szustera byłaby zbyt wysoka, wobec czego dr. Wajsberg powołał się na rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, określające wysokość poborów dla dyrektora we dług IV-ej kat. urzędników państwowych a w nadzwyczajnych wypadkach—III-ej kategorii co wynosi 1200 zł. miesięcznie,

i domagał się odroczenia tej sprawy, jako niewyjaśnionej.

P. Kulczyński stwierdził, że pensja w wysokości 1200 zł. miesięcznie dla dyrektora jest zbyt niska, gdyż dr. Arcet zarabiał tyle w drugiej lecznicy, a nadto zrezygnował z emerytury 500 zł., przyznaje mu jako generałowi W. P.

Kłócące się stronnictwa pogodzili, przemysłowcy, przy czym delegat Kieszkowski wskazał, że i w tym wypadku chodzi jedynie o walkę między P. P. S., a N. P. R. a nie o dobro ubezpieczonych.

W tajnym głosowaniu przyznano dr. Arcetowi 1480 zł. miesięcznie. Co do pp. Kluszyńskiego i Szustera, to wyjaśniono że są oni urzędnikami kontraktowymi rozporządzenie Prezydenta nie dotyczy ich i ważną jest uchwała zarządu, przyznająca im 1480 zł. miesięcznie, jednak rada uważała za stosowne rozporządzenie nad kwestją dyskusję, przy czym p. Kulczyński oświadczył, że inż. Szuster jest przeciętnym urzędnikiem a dr. Kluszyński nie jest nawet lekarzem, a jak się dowiedział, był on jedynie fryzjerem w Cieszyńskim.

W odpowiedzi dr. Wajsberg wskazał że insynuacje NPR. to oszczerstwa i kłamstwa i że taką samą prawdą byłoby twierdzenie, że np. członek zarządu p.

Kulczyński w bramie zgwałcił nieletnią dziewczynkę itp.

Podczas coraż gorętszej sprzeczki, zabrał głos członek zarządu p. Librach, który piętnował wzajemne ujadanie na siebie stronnictw i rolę medjatora w tym zatargu przyjęli przemysłowcy.

Podczas tego przemówienia na sali, rozlegały się słowa „słuchajcie”, „wstyd” i t. p.

W głosowaniu przyznano dr. Kluszyńskiemu pensję w wysokości 1480 zł. miesięcznie.

Regularna wojna rozegrała się przy omawianiu pensji wice dyrektora Szustera, przy czym członkowie zarządu odpięrali zarzuty stawiane p. Szusterowi i dowodzili, iż jest on urzędnikiem wzo rowym i fachowym, co przyznała nawet w swoim czasie grupa NPR.

W kółkach jednym głosem większości przyznano wice dyrektorowi Szusterowi 1480 zł. pensji.

W końcu przystąpiono we wnioskach nagłych i omawiano sprawozdanie komisji rewizyjnej, która uskarżała się na złe prowadzenie księgowości w kasie chorych, dzięki czemu nie zestawiono nawet bilansu na dzień 1 października 1924 roku.

W końcu po północy postanowiono odroczyć pozostałe sprawy do następnego posiedzenia. b.

Z Miejskiej galerji sztuki.

Dzisiejsza niedziela jest ostatnia wystawy architektury i prac Behrmana, Hutterowej i Trębacza. Na wystawie pośmiertną Fr. Lubińskiego komitet organizacyjny nagromadził już 200 obrazów łódzkiego artysty. Dyrekcja miejskiej galerji, począwszy od 12 marca urządzić będzie czwartki literackie, na program których składają się będą odczyty stołecznych literatów i artystów. Dochód z tych czwartków przeznaczony będzie w połowie na Polski Krzyż Czerwony. Wyłoniony ad hoc komitet gospodyń poczyni odpowiednie przygotowania, aby te wieczory stały się stałym miejscem spotkania łódzkiej inteligencji.

Dziś, o godz. 11 odbędzie się muzyczny poranek radiowy z Koenigswilsterhausenem, a od godziny 4 koncerty z Londynu i Moskwy, która posiada już dotęzną stację nadawczą.

10 miesięcy więzienia za dezercję. Charakterystyczna sprawa w sądzie wojskowym.

Okręgowy sąd wojskowy pod przewodnictwem majora Koreckiego rozwał sprawę przeciwko Alfonsowi Hickelowi, oskarżonemu o zbrodnie dezercji. Hickel wyostał się przed kilku laty nielegalnie do Niemiec i tam przebywał, nie rejestrując się w konsulacie polskim. Prokurator stwierdził, iż oskarżony popełnił dezercję, gdyż winien się był stawić w oznaczonym terminie na komisję przeglądową.

Obrońca podsądne adw. Diksztajn dowodził, iż nie może tu być mowy o dezercji, gdyż oskarżony chciał wrócić do kraju, lecz z przyczyn technicznych nie mógł tego uczynić.

Sąd po naradzie skazał Hickela na 10 miesięcy więzienia z przeniesieniem do drugiej klasy żołnierzy.

Oskarżony nie przyjął wyroku i zakłada apelację.

KLUCZ DOGODNEGO KUPNA **MEBLI**
::: TKWI W FIRMIE :::
S. SALOMONOWICZ
ul. NARUTOWICZA 13 (Dzielnia) TEL. 37-60.
NAJWYTWORNIJSZE **MEBLE.** — — **KREDYT 6-cio MIESIĘCZNY.**
CENY ZNACZNIE ZNIŻONE. — — **CENY ZNACZNIE ZNIŻONE.**

Proszki dla dorosłych.
AK
z t. **„KOWALSKINA“**
usuwiają **BÓL GŁOWY.**
Wyr. Lab. Chem. farm. „Ap. Kowalski“

Zakład krawiecki-damski
P. HERSZKOWICZ
Zawadzka 8 (front I piętro).
Nadeszły najnowsze modele.

TEATR POPULARNY

Dziś, w niedzielę dnia 1 marca b. r. o godz. 4 po południu i 8,15 wieczorem w dalszym ciągu arcywesoly i miły wo dewil-operetka Schobera z muzyką Sonnenfelda „Padróż po Warszawie”, która jak było do przewidzenia zdobyła sobie ogólne uznanie i powodzenie.

Bajecznie kolorowa akcja urozmaico na śpiewem, tańcami i monologami stanowi najwyższy punkt tej przemijającej sztuki.

Udział bierze cały zespół artystyczny. Reżyserował M. Bielecki. Bilety w niedzielę nabywać można od godz. 10-rano do końca przedstawienia w kasie teatru.

„LILA WENEDA“ URZY W ŁODZI ŚWIATŁO KINKIETÓW

Jak nas informuje dyrektor Wroczyński, w poniedziałek odbędzie się konferencja z komisją teatralną, na której p. dyrektor złoży relację z pobytu swego w Warszawie w sprawach teatru miejskiego.

Pomyślnie załatwiona została sprawa dekoracji do „Lili Wenedy”, która po raz pierwszy wystawiona będzie na deskach teatru miejskiego. (b)

STANISŁAW BARCEWICZ W PABJANICACH

W piątek 6-go marca r. b., w sali Do mu Ludowego, staraniem koła b. legionistów-pabjaniczan, odbędzie się wielki koncert jubileuszowy, ku uczczeniu 50-letniej działalności artystycznej króla skrzypków polskich, pieśniarza-wirtuozą, profesora konserwatorium w Warszawie, Stanisława Barcewicza.

W koncercie udział biorą: Jubilat, prof. Stanisław Barcewicz — skrzypce, prof. Jerzy Lefeld — fortepian.

Zrozumiałe jest zainteresowanie szerokiej warstw, jakie wywołała wiadomość o takim, naprawdę jedynym w swoim rodzaju, koncercie w Pabjanicach.

KONCERT JUBILEUSZOWY BARCEWICZA.

Mija obecnie pięćdziesiąt lat, kiedy Stanisław Barcewicz wystąpił po raz pierwszy na estradzie koncertowej, a czterdzieści lat jego ciężkiej i owocnej pracy pedagogicznej.

Pragnąc uczcić jego jubileusz, zostaje zorganizowany koncert w sali Filharmonji, który odbędzie się w czwartek, dnia 5 marca o godz. 8.30 wiecz.

Nie powinno zabraknąć ani jednego polaka, któryby na koncert seniora skrzypków polskich nie przyszedł i sala niewątpliwie zapelni się do ostatniego miejsca. W programie jubilat odegra koncerty skrzypcowe Mendelssohna i Wieniawskiego oraz koncert Bacha na dwa skrzypce który odegrany będzie z udziałem Józefa Jarzębskiego. Przy fortepianie zasiądzie prof. Jerzy Lefeld.

ŁÓDZCY ARTYŚCI DLA L. O. F.

Wystąpią we wtorek dn. 3 marca w sali Filharmonji na wielkim koncercie-mustrze, z którego dochód przeznaczony jest na zasilenie funduszów L. O. F. w celu umożliwienia dalszych koncertów symfonicznych.

Nie ulega więc wątpliwości, iż cała muzyczna Łódź poprze szlachetny wysiłek zbiorowy artystów łódzkich, pragnących przyczynić się do osiągnięcia powyższego celu i wypełni w dniu 3-im marca salę Filharmonji do ostatecznego miejsca.

PODWIECZOREK KLUBOWY W ZWIĄZKU HANDLOWCÓW

Dziś, niedzielę, dnia 1-go marca r. b. o godz. 6-iej po południu odbędzie się w lokalu związku zawodowego pracowników handlowych i biurowych m. Łodzi (Al. Kościuszki 21) zwykły niedzielny podwieczorek klubowy dla członków i wprowadzonych gości.

Każdy członek wprowadzić może najwyżej dwóch gości.

Walki francuskie w cyrku.

Karsch nie mógł położyć Wildmana, ale zato zmęczył się śmiertelnie.

Walka pierwszej pary (Karsch-Wildmann), jakśmy przewidywali we wczorajszym numerze, skończyła się wynikiem nierozstrzygniętym.

Karsch znalazł w Wildmanie zupełnie godnego siebie przeciwnika, który nie ustępował mu siłą, a przewyższał go pod względem techniki i rutyny.

Spotkanie było prowadzone w tak szybkim tempie, że mniej wytrzymały Karsch zmęczył się i gdyby nie sygnał arbitra, nie wiadomo, jakiby obrót przyjęła dla niego sprawa.

Spotkanie zakończyło się wynikiem remisowym.

Walczący w drugiej parze nowy zapasnik Bajer, pozyskał sobie uznanie całej publiczności.

Walka jego z Hawliczkim trwała za ledwie pół minuty, a jednak zdołał już Bajer wykazać swą wyższą klasę.

Jednym rzutem opuściwszy Hawliczka na parter, podniósł go jak dziecko i postawiwszy głową na ziemi, położył na o-bie łopatki.

W trzeciej parze walczył znakomity technik Weinura z Bambulą.

Przebieg walki był bardzo interesujący, a chociaż murzyn przewyższał siłą Weinurę, ten ostatni bywał częściej w ofensywie jednak brak sił nie pozwolił mu na uzyskanie zwycięstwa.

Weinura zadziwił swymi mostami, które doprowadzały do rozpaczliwej murzyna.

Spotkanie ostatniej pary było decydujące i przyniosło niespodziewane zwycięstwo Noestremowi nad Loewym.

Sama walka była niewyczerpanym źródłem humoru, dzięki nerwowości fińlandczyka, który nagłym chwytem zwyciężył po upływie 18 minut.

Dziś walczą: Koehler-Karsch, Wildman-Sobieski, Hawliczek-Petrowicz, Pi-necki-Noestrem.

Walka ostatniej pary jest decydująca. W.

Z komitetu budowy pomnika kpt. St. Pogonowskiego.

Jak z krótkich notatek kronikarskich wiadomo, ukonstytuował się w końcu grudnia ub. roku pod przewodnictwem ks. prał. dr. Bączka komitet, który postawił sobie za cel wybudowanie pomnika na mogile śp. kpt. St. Pogonowskiego.

Obecnie świeżo utworzony komitet zwraca się przeto do osób i instytucji, które są w posiadaniu jakichkolwiek kwot, zebranych na pomnik kpt. Pogonowskiego, aby zechciały złożyć takowe na ręce przewodniczącego ks. prał. Bączka w poniedziałki od godziny 7—8 wiecz. w lokalu komitetu: dom paraf. św. Krzyża (Przejazd 13, pokój księdza).

Skrzynka do listów.

WALKA OREORGANIZACJĘ PRACY.

P. mec. Jan Jonscher sekretarz związku wielkiego przemysłu nadesłał do redakcji następujące pismo:

Szanowny Panie Redaktorze!

W związku z wiadomością pod tytułem: „Program władców z pałacu „Siemens”, umieszczoną w sobotnim numerze „Republiki” przez biuro informacji prasowych, śpieszę wyjaśnić, że żadnych informacji, dotyczących zagadnienia reorganizacji produkcji w imieniu związku przemysłu włókienniczego w państwie polskim nie podawałem, i że udzielając przedstawicielowi wspomnianego piura krótkich odpowiedzi na kilka luźnych postawionych mi pytań, zastrzegłem się wyraźnie, że nie mówię w imieniu związku.

Pozatem zaznaczam, że notatka piura informacji prasowych zredagowana jest bardzo nieścisłe i nie może być uważana za wyraz mojej opinji.

Uprzejmie proszę Pana Redaktora o łaskawe umieszczenie tych wyjaśnień w Jego poczytnym piśmie.

Szanowny Panie Redaktorze!

Prosimy o łaskawe umieszczenie na łamach swego poczytnego pisma następującego wyjaśnienia.

W związku z ukazaniem się wzmianki w „Kurierze Łódzkim” z dnia 25-go lutego r. b. nr. 55 p. t. „Charakterystyczna uchwała robotników”, zarząd związku pracowników instytucji użyteczności publicznej w Polsce, oddział w Łodzi wyjaśnia, iż zebranie pracowników gazowni, które odbyło się w dniu 21-ym ub. m. zostało zwołane jedynie przez związek polski, natomiast związek nasz zebrania nie zwoływał i udziału w takowym nie brał.

Zapadła uchwała na tym zebraniu, w myśl której sami robotnicy zgodzili się na zredukowanie 51 swych kolegów powzięta została tylko przez członków związku polskiego.

Zarząd związku pracowników instytucji użyteczności publicznej w Polsce oddział w Łodzi, biorąc pod uwagę ciężkie położenie klasy pracującej w momencie ogólnej stagnacji poprzednio już powziętą uchwałę, nie godząc się na jakiegokolwiek redukcje w gazowni.

Dyrekcja gazowni opierając się na uchwałę tylko członków związku polskiego, przystąpiła do zamierzonej już poprzednio redukcji, pomijając zupełnie opinię związku naszego.

Wobec tego, że zarząd gazowni miejskich mógł uniknąć tej redukcji — jak to oświadczył p. dyrektor na jednej konferencji, odbytej w tej sprawie, że o ile związki zawodowe nie wyrażą zgody na redukcję, to zarząd gazowni będzie mógł zatrudnić jeszcze jeden rok obecną ilość robotników — winę za pozabawienie pracy 51 robotników ponosi związek pracowników miejskich i zakładów użyteczności publicznej Z. Z. P. Łódź, dn. 1 marca 1925 r.

Zarząd związku pracowników instytucji użyteczności publicznej w Polsce, oddział w Łodzi.
Przewodniczący St. Kowalski
Sekretarz St. Wojdan.

Prawo i życie.

Służąca do „wszystkiego“.

Leokadia Banasiak zgodziła się 15 maja 1924 roku w charakterze służącej do Jakuba Diamanta, zamieszkałego w Łodzi w domu przy ul. Kilińskiego nr. 60 Banasiakówna, skorzystawszy z nieobecności swych chlebodawców dnia następnego, otworzyła szafę i skradła z niej wełnianą letnią chustkę, cztery metry wełnianego towaru na ubranie, koszule i kamasze i inne rzeczy, wartość 220 zł., poczem zostawiwszy na podłożu przy drzwiach spakowany tłomek brudnej bielizny którego widocznie nie zdołała zabrać, zamknęła mieszkanie na klucz i zbiegła.

Poszukiwania policji za sprawczynią kradzieży, trwały przez dłuższy czas i schwytano ją dopiero 26 września 1924 r. i przyznała się ona wówczas policjantom Jagowskiemu do kradzieży.

Sprawę powyższą rozważał sąd okręgowy pod przewodnictwem sędziego Illnicza, w asystencji sędziów Przegalińskiego i Rasia.

Na sądzie oskarżona przyznała się do kradzieży rzeczy, prócz materiału na ubranie, kretonu i chustki twierdząc, że rzeczy te sprzedała na rynku nieznanemu handlarzowi za 35 milionów mk. okazało się, że oskarżona Banasiak była już poprzednio 4-go kwietnia karana za kradzież z czego raz już nawet odcierpiała karę 2 letniego więzienia, zamieniającego dom poprawy. Poszkodowany Jakób Djamant stwierdził, że oskarżona służyła u niego tylko przez jeden dzień.

Przyjął ją do służby, nie wiedząc iż była ona poprzednio karana.

Prokurator kameralny Marceł Wiłdecki zaznaczył w swym przemówieniu że w dzisiejszych czasach doszło do tego, że każda gospodyni wprost z trwogą przyjmuje służącą, gdyż nie ma pewności, czy w czasie jej nieobecności, ta ją nie okradnie.

Wdanym wypadku podsądna — już od najmłodszych lat obrała sobie prece der okradania chlebodawców i wierna swoim zasadom, wstąpiła również do służby do Jakóba Diamanta ze z góry powziętym zamiarem dokonania u niego kradzieży.

Liczne kary więzienia nie zdołały jej niestety poprawić nie pozostaje zatem nic innego, jak chronienie społeczeństwa przed tą notoryczną złodziejką, przez nieuszkodliwienie jej za pomocą zamknięcia we więzieniu na czas dłuższy.

Oskarżona w ostatnim słowie, płacząc, przyrzekała, że więcej kradć nie będzie. Sąd po naradzie skazał 19-letnią Leokadię Banasiak na 3 lat więzienia, zastępującego dom poprawy, z pozabawieniem praw.

ZAKŁAD KUŚNIERSKI

CH. W. TYGER

(dawniej Południowa 6)

obecnie Piotrkowska 81

front i piętro

poleca się Szan. Klienteli.

PACZKA PAPIEROSÓW

to artykuł pierwszej potrzeby. Dociera do najodleglejszych zakątków państwa

milijonom wiernie towarzyszy przez życie dlatego

reklama umieszczona na paczce papierosów jest najskuteczniejsza.

Wyłączne prawo umieszczania reklam na paczkach z wyrobami monopolu tytoniowego posiada

Wydział Ogłoszeń Polskiej Agencji Telegraficznej (P.A.T.)

Wszelkich wyjaśnień w sprawie tej reklamy, jak również we wszystkich sprawach ogłoszeniowych udziela

Łódzki Oddział Polskiej Agencji Teleg.
Zielona 8 tel. 111 i 15-24

Zamieszcza ogłoszenia we wszystkich pismach w Polsce i we wszystkich wydawnictwach urzędowych.

Przywiozłam z Paryża

gotowe modele pierwszorzędnych domów modelowych paryskich i polecam się Sz. Klienteli z wykonaniem według takowych.
Z poważaniem

A. GURT
Piotrkowska 59.

Reperuje bieliznę

wszelką starannie i niedrogo. UL. PIOTRKOWSKA 255, m. 42 2-e piętro.

LOKAL

(3 pokoje na parterze lub 1-ym piętrze) przy ul. Piotrkowskiej między Nawrot a Narutowicza poszukiwany. Łask. oferty do Republiki sub „J. A.” 857-.

Zakład krawiectwa damski

M. Prajs

Cegielniana № 71.

Zawładam Szanowną Klientelę, iż otrzymałem najnowsze modele wiosenne. 954-2

Ceny przystępne.

ŁADNIE i PRĘDKO
pisać uczy kalfgraf

L. BERMAN

oraz poprawia wszelki brzydki charakter pisma w ciągu 15 lekcji

7. Konstanyńska 7.

Laboratorium

chemiczno-bakterjologiczne sprzedam natychmiast.

Warszawa, Graniczna 6, m. 19. 018

2 pokoje z kuchnią

między ul. Trauguta a Przejazdem z urządzeniem lub bez

do odstąpienia

na dogodnych warunkach

Reflektanci zechcą złożyć oferty pod sub. „Eleganckie”

916-1

Nie wszystko pieniądz

albowiem skarbem jest znanie kroju, szycia bielizniarstwa oraz haftu, którego można się nauczyć pod gwarancją w najkrótszym czasie. Al. Kościński 22, front, 1-sze piętro, m. 86.

Dr. **Ludwik FALK**

Choroby skórne i weneryczne
Leczenie
Rentgenem i kwarcową lampą. Przyjm. od 10-12 i 5-7.
Nawrot № 7.
Telefon 28-07.

Lekarz-dentysta **B. MARRUS-NUSBAUMOWA**

Piotrkowska 5
Przyjmuje codziennie prócz niedziel: świąt od godz. 10-2 i 4-7

Dr. med. **F. Skusiewicz**

Andrzeja 11.
Choroby skórne i weneryczne,
godz. przyjęć od 9.30 do 11 i od 5 do 7 i pół Panie od 5 do 6 wiecz.

ORGANIZACJE KSIĘGOWOŚĆ

dająca maksimum kontroli przy minimum pracy zaprowadza podług nowoczesnej nauki i techniki

Paweł Kir
Organizator
Karola 8.

Dr. med. **A. BANASZ**

Urolog (choroby nerek pęcherza i dróg moczopłciowych) (moczopłciowych) przyjmuje od godz. 3-5 i od 7 i pół do 8 i pół
ul. Moniuszki 11.

Do wynajęcia

2 pokoje

umeblowane dla solidnego pana. Oferty w admin. „Republiki” sub. „10” Sienkiewicza 34

„SIBUNION“
Do nabycia wszędzie.
ANGIELSKIE KAKAO
HERBATA
KAWA.

ZAWIADOMIENIE.

Od 15 b. m. został otwarty **ZAKŁAD KRAWIECKI DAMSKI**

Na składzie Bogaty Wybór Angielskich i Krajowych Materiałów na obstalunki, — jak również kolosalny wybór eleganckich PALT i KOSTJUMÓW. — NAJNOWSZE MODELE WIOSENNE!

K. Kaufman
Piotrkowska 58, 1-sze piętro, front. Tel. 659.

Skład nasion i przedsiębiorstwo robót ogrodniczych

I. SKORASINSKI

dawnej **GERNOTH**
w Łodzi, Konstanyńska 37.

Nasiona warzywne, pastewne, okopowe i kwiatowe pierwszorzędných hodowców. Zakładanie parków, ogrodów owocowych wraz z całkowitem przeprowadzeniem robót podług wszelkich wymagań. Stała inspekcja nad ogrodami. 9485-

Dobra okazja kupna.

Jest do sprzedania kamienica czteropiętrowa, narożna, cztery sklepy z dużymi oknami wystawowymi w centrum miasta, Poznań, budowany dom w 1906 r. Mieszkanie 5-pokojowe wolne. Warunki kupna bardzo przystępne. Bliższej informacji udziela St. Rappak. Skład papieru w Kaliszu ul. Włodawska 28. 902-2

1-2-3

i więcej pokoi umeblowanych lub mebli potrzebne są zaraz dla otwarcia biura.
Oferty pod M. L. do administracji „Republiki”, także proszę o podanie ceny. 978-3

!HALLO!

Korzystajcie z niebywałej okazji! W przeciągu 6 tygodni 6 wyuczam w mojej długoletniej pracowni kapeluszy damskich **Charmaut** 34 Zachodnia 34 **!Modniarstwo!** gruntownie i gustownie. Ceny przystępne. UWAGA! Jak również w naszym salonie są eleganckie paryskie modele do nabycia. 015

Rowery

zagraniczne, krajowe i części do tychże posiadają w dużym wyborze na składzie

B-cia Krzemiński

Piotrkowska 178.

BIURO TECHNICZNE Inż. J. REICHER i S-ka
ŁÓDŹ, POŁUDNIOWA № 28. TEL. 30-00.

Wyłączne przedstawicielstwo światowej fabryki radioaparatów

„RADIOSONANZ“
A. G. BERLIN

Polecamy: Najnowsze typy radioodbiorników i wzmacniaczy,

SŁUCHAWKI „OSO“

Części składowe aparatów i akcesoria do budowy stacji,

AKUMULATORY „VARTA“

BATERJE ANODOWE N.E.W.

Budowa anten przez wykwalifikowanych fachowców,

Ceny niskie.

BIURO TECHNICZNE Inż. J. REICHER i S-ka
ŁÓDŹ, POŁUDNIOWA № 28. TEL. 30-00.

Szarpacz

pojedynczy angielski w biegu sprzedam zaraz ewent zamienię na podwojny. Szarpanta Lange. Przejazd 69, (róg wysokiej) 967

Najtańsze źródło wykwalifikowanych

Mebli

komplety pokoi sypialnych jadalni pojedyncze cena 50 proc. taniej warunki najdogodniejsze

u L. Repsteina

Wschodnia 74, w podwórzu 979

Lecznica zębów i JAMY USTNEJ

ul. Piotrkowska 86 — dom Petersilge.
Telefon 38-27 i 27-83.

Porada bezpłatna. = Wyjęcie zęba 2 złote.

Przyjmuje od 9-ej do 8-ej wiecz. bez przerwy.

Lecznica lekarzy specjalistów przy ul. Piotrkowskiej 17. (2-ie podwórze) przy Zachodniej 52, tel. 34-67.

- wewnętrzne 10-11 Dr. Nowicki
- wewn. (płuc i serca) 11 i pół-2 Dr. Osiecki
- wewn. i nerwowe 2 i pół-3 i pół Dr. Starzyński
- wewn. (żołądka i kiszki) 5-6 Dr. Olszewski
- dzieci 9-11 Dr. Ziegler
- chirurgiczne 12-2 i pół Dr. Artyfikiewicz
- chirurgiczne 3-4 Dr. Mantuffel
- oczne 11-12 Dr. Garliński
- oczne 2-3 Dr. Michalski
- oczne 4 i pół-5 i pół Dr. Karnicki
- kobiece 9-10 Dr. Ługowski
- kobiece 11-12 Dr. Skibiński
- kobiece 4 i pół-5 i pół Dr. Marx
- nosa, uszu i gardła 11-12 Dr. Altenberger
- nosa, uszu i gardła 1 i pół-2 i pół Dr. Czaplicki
- nosa, uszu i gardła 5-6 Dr. Altenberger
- skórne i weneryczne 11-12 Dr. Dutkiewicz
- skórne i weneryczne 2 i pół 3 i pół Dr. Skusiewicz
- skórne i weneryczne 4-5 Dr. Stawowczyk
- zębów (plomh. wpraw.) 6-8 Dr. Miłodrowski
- Analizy 10-5 Dr. Załęski

Cena za poradę zł. 3.

NA RATY!

Wszelką damską garderobę, wykonywam różne roboty futrzane oraz przyjmuję z powierzonych towarów. Wykonuję według najnowszych modeli Uwaga. Ceny konkurencyjne.
M. Rozenberg
Wschodnia 49 pop. of. II p.

Z powodu wyjazdu sprzedam tanio

stołowy, sypialnię, lampy, lodownię i różne domowe sprzęty.
Andrzeja 7 m. 9 parter.

Cegłę ogniotrwałą

fabryki „Cmielów” po cenach fabrycznych poleca materiały budowlane i szkło Tr. Hanelt, Łódź, ul. Pułska Nr. 17, telefon 34-53.

Beczki żelazne

wyprzedajemy po cenach przystępnych. Również do nabycia lokomobila angielska, parowa maszyna, zbiorniki różnej wielkości oraz powozy. Obejrzeć można
Konstantynowska 109

MASZYNY Bierowe

Underwood, Royal, Mercedes, Continental, Standard, Orga, A. E. G., Thales Rema.

MEBLE Ameryk.

Biuorka, stoły, szafy, fotele, krzesła, taburety, etazerki, kartoteki. Poleca po cenach konkurencyjnych i na dogodnych warunkach
Stelan Wojewódzki
Piotrkowska 154 tel. 18-34

Ważne dla pań!

Znana nauczycielka naucza kroju i szyja w przeciągu jednego miesiąca za 45 złotych. Uwaga: Przyjmuje również lekcje prywatnie za 80 zł.
Pańska 9, m. 33, Grybiat.
Zapisy od godz. 10-11 i od 2-6

Zawiadomienie.

Niniejszym mam zaszczyt zawiadomić moją Sz. Klijęntelę, że po wystąpieniu mego współnika prowadzę nadal samodzielnie biuro elektrotechniczne koncesjonowane przez Elektrownię Łódzką.

Biuro Elektrotechniczne
U. HERSZKOWICZ
Zawadzka 9.

SKŁAD SUKNA I KORTÓW

B. Gutter

Łódź, Nowomiejska № 4.
Telefon 28-10.

Ceny fabryczne. :—: Ceny fabryczne.

Do sprzedania lub wydzierżawienia od zaraz

fabryka w ruchu, składająca się z przędzalni, tkalni, szarpani, i skręcalni, W całości lub częściowo.

Oferty pod „Okazja” do administracji. 017

Wielkiej Loterii Fantowej

urządzonej przez

Związek Strzelecki Obwód Łódź,

która miała się odbyć w dniu 28 lutego b. r. została odłożona do miesiąca czerwca b. r.
Kto chce w krótkim czasie stać się bogaczem, niechaj zakupuje losy wspomnianej loterii 993

Nie męczcie dzieci

zmuszając je do przyjmowania tranu, NAJLEPSZA JEST

Scotta Emulsja Tranowa
zamiast zwyczajnego tranu leczniczego —
Emulsja ta jest przyjemną w smaku łatwo strawną, a przytem zawiera najdelikatniejszy tran norweski z solami, przyczyniającymi się do prawidłowego rozwoju kości.
— Wystrzegaj się nieudolnych naśladowstw. —
tylko oryginalnej „Emulsji Scotta”.
Ządajcie

Pierwszorzędna Pracownia Ubiorów Damskich

A. Szwarc

(dawniej Gdańska 10)
obecnie ZAWADZKA 25
poleca się nadal łaskawej pamięci Sz. Klijęntell — i wykonywa jak dotychczas robotę wykwintnie podług ostatnio otrzymanych najnowszych modeli zagranicznych przy cenach przystępnych.

Dr. S. KANTOR
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i włosów
Gabinet tontigena i światło-leczniczy
ul. Piotrkowska 144 róg Ewangelickiej
Tel. 29-45.
Przyjmuje: od 8-2 i 6-8. Dla pań oddzielna poczekalnia od 5-6 pp.

Dr. med. LUBICZ
Cegielniana 43
Choroby skórne, weneryczne i moczołciowe
Leczenie sztucznym słońcem wyżywym. Przyjmuje od 5-8 II

Dr. med. L. Prybulski
Choroby skórne, weneryczne i moczołciowe (leczenie światłem Lampa kwarcowa i promieniami Rontgena.
Zawadzka № 1
Telefon Nr. 25-38
Przyjmuje od 9-11 i od 5-8
Dla pań od 4-5 oddzielna poczekalnia

Dr. med. BRAUN
Południowa Nr. 23 telef. 40-26.
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych. Leczenie światłem (Lampa kwarcowa). Przyjmuje od 8 do 10 r. i od 4 i pół do 8 w.

Dr. Henryk Garewicz
Röntgenolog. Ordynator Szpitala Miejskiego
Karola № 4
Tel. 22-50.
Przyjmuje w domu — 4 i 7-8 w lecznicy „Unitas” od 10-11, 1-2, 5-7.

Dr. med. I. M. HALTRECHT
Akuszerka i chor. kobiece.
Piotrkowska 26
Przyjmuje od 10-11 i 4-6.

Dr. med. Borzekowska
Choroby kobiece akuszerka.
Przyjmuje 5-7.
Cmentarna 3. (róg Konstantynowskiej). 7470

Dr. H. Szumacher
choroby skórne i weneryczne.
6-go Sierpnia 1.
Godz. przyjęć: codziennie od 5-ej do 7 i pół po poł. w niedziele i święta od 11-ej do 1-ej

Dr. med. M. Heller
choroby skórne i weneryczne.
SIENKIEWICZA 52 (róg Nawrot), 13-2 i 4-7. Pante 4-5, 560-5

NARESZCIE NADESZŁY znane

Amerykańskie Kryształy

FIRMY

Clark

Ceny nie droższe — od krajowych. — Proszę się przekonać.

M. Siegelberg, PIOTRKOWSKA № 45.

BIURO TECHNICZNE

Inż. J. Reicher i S-ka

Południowa 28. Tel. 30-00.
Koncesjonowane przedsiębiorstwo elektrotechniczne.

I. Dział prądów silnych:

instalacje światła i siły. Składy silników elektrycznych, przewodów, żarówek, wszelkich materiałów instalacyjnych, akumulatorów i baterji, najprzedniejszych fabryk krajowych i zagranicznych, jak to: „Bergmann E. W. A/G Berlin, Stocznia Gdańska „Osram”, „Phillips”, „Kabel SA, Górnośląska Fabryka kabli i rur izolacyjnych, „El. Fabrik Offenbach a/M.”, „Accumulatoren — Fabrik — Aktiengesellschaft, Berlin”, „NeueElementen Werke A/G, Berlin etc. etc.

II. Dział RADIO.

Wyłączne przedstawicielstwo światowej fabryki radioaparatury „RADIOSONANZ A/G, Berlin”. Ze składu polecamy najnowocześniejsze typy odborników i wzmacniaczy, głośniki, słuchawki „Oso”, części składowe i akcesoria do budowy stacji odbiorczych. Budowa anten przez specjalnie wykształconych radiotechników.

III. Dział gumowy.

Przedstawicielstwo „Societa Italiana Pirelli, Milano Stock opon, dętek i maszywów samochodowych.
Biuro Techniczne, Inż. J. REICHER i S-ka, Tel. 30-00.

Kto dopuszcza weksle do protestu?

odpowieź na to daje

BIULETYN PROTESTÓW WEKSLOWYCH

który można nabywać w biurze „WYWIAD”,
Piotrkowska № 104. tel. 29-30.

Informacji o zdolności kredytowej przemysłowców i kupców udziela biuro „WYWIAD” (Piotrkowska № 104), pozostające pod patronatem i kontrolą Łódzkiego Związku Banków.

Osoba posiadająca w centrum miasta elegancko umeblowany lokal, poszukuje współniczek z kapitałem 2000—2500 dol. w celu założenia pierwszorzędnej salonu mód. Oferty sub. „Wielka fortuna” składać do adm. „Republiki”. 008-2

Hajnowsze modele Na kredyt i za gotówkę — poleca —
Salon Mód Bon Ton
Pomorska 23.

Na wypłatę swetry
Manufaktura Galanterja
244 Jedwab Flanek
Piotrkowska 37 (w podw. orzu).

ZAKŁAD KUŚNIERSKI

Ch. W. Tyger

(dawniej Południowa 6) — obecnie Piotrkowska 81 front I piętro
poleca się Szan. Klijęntell. 20

Piotrkowska 56
telef. 398.

Spółka Akcyjna Składow Towarowych

Piotrkowska 56
telef. 398.

„WARRANT“

Magazynowanie, ekspedycja, cienie i ubezpieczenie towarów. Finansowanie przewozów, cel i zaliczeń.

SKŁADY WOLNOCŁOWE I TRANZYTOWE przy stacji Łódź-Fabryczna (Targowa 6),

w których magazynowane mogą być wszystkie towary zagraniczne w ciągu 6 miesięcy, a spirytualja i wina zagraniczne w ciągu 12 miesięcy bez opłaty, da i akcyzy z prawem częściowego odbioru.

Załatwianie formalności celnych wagonowych ładunków odbywa się na własnej bocznicy.

Adres dla przesyłek: „WARRANT“ — Łódź-Fabryczna, bocznica własna.

Teatr świetlny
„NOWOSCI“

POLA NEGRI

w dramacie „NAPIĘTNOWANA“.

Nad program
Ostatnia nowość Europy
„Czarodziejskie cienie“.

Długoletni, pierwszorzędny zakład krawiecki damski
I. Markowicz, Zawadzka 22
1-sze piętro front
poleca Sz. Klienteli najnowsze modele francuskie i angielskie.
1908-2 Nadeszły również
modele futrzane na rok 1926.

Na nadchodzący sezon do nabywania wszędzie.
Tylko wyroby:
Zakładów chemicznych „Zabłocie“ Sp. Akc. w Żywcu.
„Lustro“
Luksusowe lakiery emalijowe, niedoścignione w jakości, nadzwyczaj trwałe, o wysokim połysku.
„Blask“
Najlepsze i najtrwalsze bursztynowe lakiery do podłóg.
Lakiery spirytusowe
prędko schnące do wszystkich celów.
Farby ochronne
przeciw rdzy najlepsze w całym świecie do konstrukcji żelaznych i maszyn według patentu Dr. Liebreicha.
Wyłączny przedstawiciel na Łódź i okolice.
JULJAN ERLICH, Łódź, Killińskiego 151. — Telefon 452.

OBWIESZCZENIE.

Powołując się na podane w prasie miejscowej do publicznej wiadomości orzeczenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 1924 L. Sm. 6543-24, stwierdzające legalność poboru przez władze miejskie podatku od lokali za cały okres roku 1924 Magistrat m. Łodzi wzywa wszystkich płatników, zalegających w opłacie tego podatku do uiszczenia należności podatkowej w terminie do dnia 3 marca 1925, nadmienając, że nieuiszczone w tym terminie zaległe kwoty ściągnięte będą w drodze przymusowej z doliczeniem odsetek w stosunku 4 proc. miesięcznie oraz kosztów egzekucyjnych.
Łódź, dnia 26 lutego 1925.

MAGISTRAT m. ŁODZI
Przydynt M. Cynarski.

Z POWODU LIKWIDACJI DZIAŁU **DYWANOWEGO**
Zupełna Wyprzedaż Dywanów
PO CENACH ZNIŻONYCH
FABRYKA MEBLI ROBERT SCHULTZ
DAWN. W. THIEDE
UL. GDAŃSKA № 112.
1994 Tramwaje: 5, 6, 8, 9.

Zamiast TRANU dla dzieci oraz osób wiotkich i anemicznych
JECOROLA A. BUKOWSKIEGO
Magistra
Regestr. M. Z. P. № 214
Laboratorium chemiczne Apteki, Warszawa
Marszałkowska 54, telefon 13-19
Sprzedaż w aptekach i skł. aptecz. Wystrzegaj się naśladownictwa
Uwaga: wszystkie wyroby naszego laboratorium są zaopatrzone w czerwony podpis: „A. Bukowski“ i markę ochronną: trójkąt z etatową
9867

NA RATY
WYŻYMACZKI
oryginalne amerykańskie.
NACZYNIA KUCHENNE
serwisy stołowe, oraz artykuły luksusowe. Ceny konkurencyjne.
J. Szklar róg Wschodniej i Cegielnianej
Firma istnieje od 1905 r.

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek 44.

— PROGRAM № 6. —
Od poniedziałku, dnia 23 b. m.
Dla młodzieży dozwolone.

BIBLIJA

Obraz historyczny w 10 aktach.
Ceny miejsc: I. 0,70 gr., II. 0,60 gr., III. 0,30 gr.
Początek o godz. 6.15 i 8.30 wiecz.

Pierwszy raz w Polsce
Osmy cud świata
Wystawa Wembley w Londynie 1924 r.
6 aktów.

Ceny miejsc: I. 0,25 gr., II. 0,20 gr., III. 0,10 gr.
Początek o g. 3 i 4.45 po poł.

LECZNICA

lekarzy specjalistów
Brzezińska № 11.
Telef. 37-63.
Dr. Kerszner choroby dzieci 9 — 11
Dr. Szyfman wewn. 10 — 12
Dr. Lubicz skórne weneryczne i moczopięciowe 11—1,
Dr. Goldblatt chor. oczu 12.30—1.30,
Dr. Szmirgeld chor. nerwowe i umysłowe i leczenie wad wymowy 1—3
Dr. Eljasberg jun. chor. chirurgiczne 1-3,
Dr. Bergson chor. kobiece i akuszerja 3-4,
Dr. Woliński choroby nosa, gardła i uszu 3 — 4.
Opatrunki i operacje. Zastrzykiwania, szczepienia ospy. Leczenie sztucznym słońcem górskim. Elektryzacje. Psychoterapia. Wszelkie analizy (mocz, płwociny, krwi i t. d.).
Porada 3 złote.
Wizyty na miejscu.

Lecznica Zębów

Lekarza-dentysty H. PRUSS
145 Piotrkowska 145
Plombowanie i wprawianie zębów.
PŁATA NISKA — PODŁÓG TAKSY.

Rutynowany administrator

przyjmę administrację domów na warunkach bardzo dogodnych.
Praktyka 30-to letnia, gruntowna znajomość spraw administracyjno-skarbowych i inwestycyjnych. Referencje pierwszorzędne. Łaska we oferty sub. „Administrator“ do „Republiki“.
873—2

Posadzki ksyolitolowe i roboty terazzo wykonyje firma
Kamienie sztuczne
Spółka z ogr. odp.
Kraków, ul. Studencka 3.
W ostatnim czasie wykonaliśmy w wyżej 10,000 m. 2 posadzki dla instytucji rządowych komunalnych i przedsiębiorstw prywatnych.
757—3

Najtańsze piśmo wiedeńskie wielkiego formatu.
Nie należące do żadnej partji i niezależnie od nikogo, zawiera prócz wyjątkowo rozgłoszonej służby informacyjnej:

Codziennie:

ciekawe artykuły beletrystyczne i romansy pierwszorzędnych autorów uznaną przez fachowców, rzeczową rubrykę sportową
miarodajne artykuły z dziedziny krytyki artystyczno-teatralnej,
krytyczne sprawozdania sądowe redagowane przez fachowców dział gospodarczy.

W poniedziałki

dział gospodarstwa domowego przegląd techniczny dla młodzieży ważną dla każdego zbieracza marek rubrykę filatelistyczną,
dział nowości książkowych p. t. „Co należy czytać?“

W środę

pozostają pod specjalną redakcją kobiecą dodatek „Dzień Kobiety“, zawierający liczne artykuły z dziedziny gospodarstwa domowego, wychowania dzieci, higieny skóry i mody.

W piątek

interesującą rubrykę kinematograficzną p. t. „Reporter Filmowy“.

W sobotę

dodatek specjalny dla automobilistów i motocyklistów.

W niedzielę

ilustrowany dodatek beletrystyczny dodatek specjalny dla młodzieży dodatek ilustrowany p. t. „Elegancka Moda“.
W numerach niedzielnych zamieszczano są ciekawe zagadki z dziedziny wychowania i kultury. Za dobre rozwiązania zagadek redakcja rozdziela nagrody książkowe.

Abonament miesięczny złoty 3.50.
Zamówienia do Administracji „Der Tag“ Wiedeń IX, Canisiusgasse 8—10.

Właściciel zakładu krawieckiego

A. Reitberger

Łódź, Piotrkowska 123

powrócił z PARYŻA.

Tel. 23-23.

Dostępne dla wszystkich! Na dogodnych warunkach!

Hurtowa i detaliczna sprzedaż

GRAMOFONÓW, PATHEFONÓW i PŁYT GRAMOFONOWYCH

najlepszych firm zagranicznych po cenach konkurencyjnych w firmie

„VERITAS” ulica Piotrkowska № 64 (w podwórzu). Tel. 4-76.

Na składzie stale największy wybór płyt operowych symfonji i ostatnich szlagierów shimmy, tanga, foxtrottów i t. d. Pathefony poczynając od 75 zł.

Łódzka Orkiestra Filharmoniczna

We wtorek, d 3 marca 1925 r. o g. 8.45 w. odbędzie się

w Sali Filharmonji Wielki koncert-Monstre pod hasłem

„Łódzcy artyści dla Ł. O. F.”

na zasilenie funduszu Ł. O. F. w celu umożliwienia dalszych koncertów symfonicznych z łaskawym udziałem następujących artystów:

- Helena Fotygo (śpiew), Alina Halska art. T. M. (recytacja), Zenobia Janczewska i melodeklamacja, Ruth - Roncé (śpiew), Sabina Rozenblatowa (śpiew) Róża Szynier-Süssowa (skrzypce), Halina Semel-Markowiczowa (skrzypce), Julian Birnbaum (wiolonczela), kwartet T. M. M. (Minc, Birnbaum, Gorfajn, dr. Chasin) Wacław Lewandowski (fortepian), Henryk Minc (skrzypce), Zygmunt Nowakowski rez. T. M. (recytacja), L. Prybicki (śpiew), Konstanty Tatar-kiewicz rez. T. M. (recytacja), Józef Wit-tlin (konferencja literacka), Michał Znicz art. Teatru Miejskiego. St. Frydberg (skrzypce).

Przy fortepianie: P.p. Dyr. Teodor Ryder, Bernard Rozental, Ar-tur Balsam.

Szczegóły w programach, Sprzedaż biletów w gmachu Filharmonji od 10-2 i 4-7 przy kasie.

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszym komunikuje Sz. mojej klienteli, iż mój pierwszorzędny zakład krawiecki damski oraz specjalna pracownia kuśnierska przeniesione zostały z ulicy Piotrkowskiej № 66

na Piotrkowską № 145 sklep frontowy

i polecam się nadal łaskawej pamięci Sz. klienteli. Na składzie posiadam duży wybór materiałów angielskich i kra-jowych. Zlecenia wykonywuje podług najnowszych modeli. Ceny najprzystępniejsze.

Z poważaniem Jakób Garelik Piotrkowska 145.

SKŁAD SUKNA Bca M. i L. Karpowscy Łódź, Piotrkowska 37 (w podwórzu) telefon 11-68 poleca MATERJAŁY SEZONOWE fabryki sukna Sp. Akc. A. G. BORST w Zgierzu. Bogato zaopatrzonej dział detalicznej sprzedaży po cenach ściśle fabrycznych.

SALA FILHARMONJI Czwartek, dnia 5 marca 1925 roku o godzinie 8.30 wiecz. Wielki Koncert Jubileuszowy Ku uczczeniu 50-cioletniej działalności artystycznej STANISŁAWA Barcewicza

TYLKO w „Najtańszym Źródle” może się każdy elegancko urządzać za minimalną sumę na bardzo dogodnych warunkach. Wszelkiego rodzaju MEBLE: kompletne sypialnie, jadalnie, urządzenia kuchenne oraz pojedyncze meble—o 20 proc. taniej. Uwaga! Mój długoletni magazyn mebli został teraz przeniesiony z Piotrkowskiej 9 na Górny Rynek przy ul. Rzgowskiej 2 (obok kina).

Najtańsze źródło. Wielki wybór maszyn najlepszych systemów, nowe i używane. Taśmy i gat. i inne przybory do maszyn. Nauka pisanie na maszynach. Reperacja maszyn wszelkich systemów. Adolf Goldberg Andrzeja Nr. 1. 1-sze piętro Telefon 37 54. 6157

Tańców nowocześnie 43 CEGIELNIANA 43 p. Zygmunt Henrykowski Zapisy i informacje od 10-ej do 5-ej w mieszkaniu prywatnym CEGIELNIANA 57, a od 5-ej do 10-ej wiecz. w kancelarii przy szkole. UWAGA: Udzielam także lekcji prywatnie. HEMATOGEN-LEK

biednicę poprawia cerę małokrwistość pobudza apetyt skrofuły nie psuje zębów nerwy dla dorosłych wzmocnia siłę dzieci i starców

Szkło okienne Wielki wybór szyb inspektowych. Wiedeńskie diamenty do rżnięcia szkła. poleca H. KRUL, Piotrkowska 3. 39-09 TELEFON 39-09. UWAGA: Przyjmuje wszelkie roboty szklarskie oraz sprzedaz detaliczna po cenach hurtowych

MEBLE najwytworniejsze, przepiękne sypialki, stołowe, gabinety. NA RATY = 30% taniej J. MARKOWICZ, Południowa 10.

KLINIKA 10 OGRODOWA 10 Położniczo-Ginekologiczna. Chirurgiczna. AMBULATORJUM

Szkoła Kroju i Szycia Stefanji Solskiej & Stefanji Kissenowej w ŁODZI, Pańska 18 m. 26. Cena kursu zł. 50. Tamże wykwinatna pracownia sukien i kostjumów damskich oraz ubiorów dziecięcych.

REGULUJA ZOŁĄDEK CHRONIĄ DO REUMATYZMU CIĘPIEN WĄTROBY-ARTRETYZMU -HEMOROIDÓW I UDERZEŃ KRWI DO GŁOWY REFORMACKIE

BIURO Porad i zleceń prawnych „WIEDZA” Łódź, Piotrkowska № 90, 1-sze piętro. BIURO Właściciel Biura: rutynowany znawca prawa, dyplomowany na stopień notariusza, Antoni Kozanecki. UDZIELA porad prawnych, PISZE rekursy, poda-nia, odwołania, prywatne umowy wszelkich spółek, projekty spółek akcyjnych i z ograniczoną odpowiedzialnością, oraz innych aktów notarialnych; załatwia zlecenia we wszystkich sprawach podatkowych, administracyjnych, ma-jątkowych, skarbowych, spadkowych, hipotecznych, nota-rialnych, długów przedwojennych, mieszkaniowych, wieczys-tych dzierżaw, zaginionych na wojnie i innych.

KONKURS. Powiatowa Kasa Chorych w Tomaszowie Mazowieckim ogłasza niniejszym konkurs na po-sady lekarzy Kasy Chorych w m. Tomaszowie. Warunki pracy i wynagrodzenia według umowy. Oferty z wyszczególnieniem specjalności, zy-ciorysm i podaniem swoich warunków, należy składać na ręce Przewodniczącego Zarządu Powia-towej Kasy Chorych w Tomaszowie-Maz. 981-3 Przewodniczący Zarządu (-) F. Kwaśniewski.

od 10% do 25%
zniżka cen

od 10% do 25%
zniżka cen

Piótna, wyroby dziane i
pończosznice, krawaty,
szale, torebki, laski,
parasole i t. p.

Wielka Sprzedaż Reklamowa!!

Magazyn Jarosławski

Tel. 29-61. PIOTRKOWSKA 19. Tel. 29-61.

Bielizna: damska, mę-
ska, pościelowa oraz
stołowa.

**Restauracja
"SAVOY"**

DZIS,

całkowita zmiana programu! — —
Występy nowozaaangażowanych arty-
stów o światowej sławie.

Udział biorą:

Katja
Masłowa

STARUSZKIEWICZ

Humorysta-satyryk.
repertuar aktualny.

T. SZUWAŁOWA ślyna śpiewaczka
operowa

Charmel i Browning

Charakterystyczne, arcykomiczne
tańce z udziałem **małpy „BOPO“.**

Jadzia Sękowska **Anetka Porębińska**
tancerka klasyczna. tańce charakterystyczne.

Wejście bezpłatne.

najznakomitsza subretka doby obecnej.

BIURO HANDLOWO-TECHNICZNE I BUDOWLANE

J. Pacer, M. Przesmycki, S. Sienkiewicz i S-ka

Biurowiska i składy: PIOTRKOWSKA 213.

ŁÓDŹ.

Telefon 29-11.

Skrót teleg. Łódź Handb.

Czynne od godziny 9—1 i od 3—7 po poł.

Czynne od godziny 9—1 i od 3—7 po poł.

niniejszym podaje do wiadomości, że posiada wyłącznie zastępstwa na m. Łódź i województwo Łódzkie następujących fabryk:

Zakłady Mechaniczne „URSUS“ Sp. Akc. w Warszawie. Silniki systemu Diesel'a. Silniki dwu i czterosuwne na ropę naftową, naftę, olej gazowy i gaz ziemny. Armatura dla pary, wody i gazu. Traktory rolnicze.

Towarzystwo Fabryki Machin i Odlewów K. Rudzki i S-ka w Warszawie. Turbiny wodne syst. Francis'a i inne. Odlewy żeliwne i stalowe. Wszelkie konstrukcje żelazne. Tryskacze syst. Linsera.

Projekty, kosztorysy i katalogi wysyłamy na żądanie bezpłatnie.

998

KONKURS.

Powiatowa Kasa Chorych w Tomaszowie-Mazowieckim ogłasza niniejszym konkurs na posadę lekarza-dentysty w Oddziale Kasy w Ujeździe. Honorarium regulowane będzie na podstawie wykazu ilości przyjętych pacjentów i dokonanych zabiegów, według z góry ustalonego cennika. Oferty z wyszczególnieniem swoich warunków i życioryssem należy składać na ręce Przewodniczącego Zarządu Powiatowej Kasy Chorych w Tomaszowie-Maz.

Przewodniczący Zarządu
(—) **F. Kwasniewski.**

OGŁOSZENIE.

Wydział Handlowy Sądu Okręgowego w Łodzi wyrokiem z dnia 24-go lutego 1925 roku, N sprawy Z 29-25, ogłosił upadłość firmy: „Henryk Kadler-Sukcesorowie“ w Łodzi przy ulicy Anny № 14-16 oraz wspólnikowi firmowemu Fryderykowi-Robertowi Kadlerowi, zamieszkałemu w Łodzi przy ul. św. Anny № 14-16, oznaczając początek upadłości dniem 30 września 1924 roku. Sądzią-Komisarzem rzeczony upadłości został zamianowany przez Sąd Sędzia Handlowy p. Karol Geyer, kuratorem zaś adwokat Józef Osiecki. Wobec powyższego wzywam wszystkie osoby prawne i fizyczne do niezwłocznego wydania do mej dyspozycji znajdującego się w ich posiadaniu majątku jak firmy „Henryk Kadler-Sukcesorowie“, tak też majątku osobistego Fryderyka-Roberta Kadlera.

Kurator masy upadłości firmy „Henryk Kadler-Sukcesorowie“ — adwokat

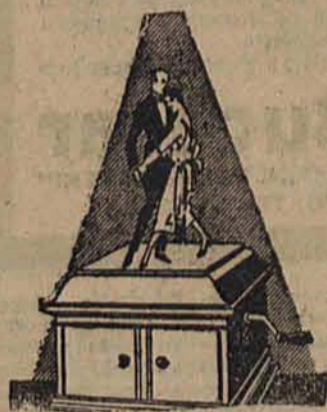
Józef Osiecki

(Łódź, ul. Zachodnia № 41).

2014

Dostępne dla wszystkich.

Na dogodnych warunkach.

Hurtowa i detaliczna sprzedaż gramofonów, pathefonów i płyt gramofonowych najlepszych firm zagranicznych po cenach konkurencyjnych

— w firmie —
„VERITAS“

ul. Piotrkowska Nr. 64.
w podwórzu.

Telef. 4-76. ————— Telef. 4-76.

Na składzie stale największy wybór płyt operowych symfonji i ostatnich szlagierów

shimmy, tanga, foxtrottów i t. d.

Pathefony poczynając od 75 zł.

Lecznica dla przychodzących chorych

przy ul. **Konstantynowskiej, róg Zachodniej** (wejście od ul. Zachodniej 27) telefon 16-44.

Przyjmują następujący lekarze:

- Dr. Bronikowski, choroby gardła, nosa i uszu od 10—11 i od 2—4.
- Dr. J. Dobrowolski, choroby weneryczne i skóry od 4—6.
- Dr. K. Dobrowolska, choroby dzieci od 5—6, poniedz. środy, soboty.
- Dr. Golec, choroby weneryczne i skóry od 9 i pół do 10 i pół, poniedz. środy i piątki.
- Dr. Lekarz-dentysta Goebel, choroby zębów od 11—2.
- Dr. Jastrzębski, choroby oczu od 10—11 i od 3—5.
- Dr. Kollfiski, choroby oczu od 9—10, wtorki, czwartki, soboty.
- Dr. Knichowlecki, choroby dzieci od 12 i pół do 2.
- Dr. Kołodziej, choroby wewnętrzne od 11 i pół do 1 i pół.
- Dr. Misjon, choroby wewnętrzne od 3—5.
- Dr. Marynowski, choroby kobiet i akuszerja od 9—11.
- Dr. Pogorzelski, choroby kobiet i akuszerja od 11—1 i 5 i pół do 7.
- Dr. Szwanke, choroby kobiet i akuszerja od 3 i pół do 4 i pół.
- Dr. Smoleński, choroby wewnętrzne i nerwowe od 2—3.
- Dr. Trawiński, choroby chirurgiczne od 10—11 i od 4 i pół do 5 i pół.

PORADA 3 ZŁOTE.

oooooooooooo

P. P.

Adwokaci

nie posiadający maszyny do pisania zechcą złożyć swe adresy do Republiki sub. „C. D.“
oooooooooooo

Właściciele manufaktury!

wzmacnian za towary udzielam korepetycji, języków oraz stenografii. Oferty sub. „Zamiana“ do adm. Republiki. 2016

Baczność Panie „Baczność“

Gruntownie nauczam kroju i szycia w ciągu 6-tu tygodni na bardzo dogodnych warunkach. Aleja 1-go Maja nr. 41 m. 17. 949

Pokój

ładnie umeblowany przy inteligentnej izraelskiej rodzinie do oddania solidnemu panu. Wiadomość | Aleje 1 Maja nr. 15 m. 13 od 10—4 pp.

Z Warszawy do Łodzi

powróciła

pracownia sukien i okryć damskich
P. Gloger
Piotrkowska 118. Polecą się Szanownej Klienteli
TEODOZJA

ZAWIADOMIENIE!

Niniejszem komunikuję Sz. Klienteli, iż po separacji **magazyn mój mebli** mieści się dalej pod własnym kierunkiem i firmą:

I. Nasielski, Piotrkowska 9.
(1-sze piętro, front)

Polecając się łask. względem Sz. Klienteli i licząc również nadal na łask. darzenie mną, jak dotąd, pełnem zaufaniem, kreślę się z należyty-
nym szacunkiem

I. Nasielski, Piotrkowska 9.

Nie kupujcie mebli
zanim odwiedzicie magazyn mój

zaopatrzonej

w **WIELKI WYBÓR MEBLI**

komplety: sypialni, jadalni, i urządzeń kuchennych,
a **SZCZEGÓLNIE** przedmioty pojedyncze:

SZAFY, ŁÓŻKA, OTOMANY, LUSTRA i t. d.
Ceny konkurencyjne. —: Ceny konkurencyjne. Krzesła wiedeńskie po wyjątkowo niskich cenach. Dają również na wypłatę ratami miesięcznymi. Magazyn otwarty cały dzień bez przerwy.

J. NASIELSKI Piotrkowska 9 (1-sze piętro front).

Bank Związku Spółek Zarobkowych

Oddział Łódzki

ul. Piotrkowska 72, 1 piętro,

przyjmuje **wkłady** na książeczki **oszczędnościowe** poczynając od 10 zł.

1857 4

Fotografujcie się tylko w pierwszorzędym Atelier „A. PIOTROWSKI” pl. Wolności 6.

3 Poczτώvek 21. :: 1 Foto-Portret 10 1/2. duży z natury cała figura 40x50 cm.

Zdjęcia wykonywa osobiście znany operator p. F. B. HC AR

b. wł. f.

J. TYRASPOLSKI.

Plac Wolności 6. Zakład czynny codziennie od 9 r. do 7 w. Pl. Wolności 6.

Wyjaśnienie.

Z ukazaniem się wiece charakterystycznego ostrzeżenia P. T. Publiczności przez Jana Buchcara jakoby zamierzał wykorzystać dobrą sławę dzisiejszego zakładu firmy J. Tyraspolski. Ośmielam się powiadomić moją Sz. dawną i obecną Klientelę iż w roku 1908 nabyłem zakład fotograficzny przy ulicy Piotrkowskiej № 76, od p. p. J. Tyraspolskiego i J. Krymera w dowód czego posiadam odpis aktu notarialnego sporządzonego u p. Eugeniusza Trojanowskiego za № z repertorium 3940 z dnia 17-go lipca 1908 roku. Do roku 1912 zakład powyższy pozostawał pod moim osobistym kierownictwem podnosząc w nim sztukę fotograficzną do najwyższego poziomu artystycznego i tym samym zaskarbając sobie pełne i bezwzględne zaufanie wśród najszerzych sfer społeczeństwa łódzkiego.

W międzyczasie Jan Buchcar pracował u mnie jako laborant i dopiero w r. 1920 został właścicielem zakładu.

UWAGA: Jednocześnie powiadamiam P. T. Publiczność oraz moją Sz. Klientelę, iż w krótkim czasie będę również mógł osobiście wykonywać zdjęcia w nowo otwierającym się Foto-Atelier w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej p. f. „Nadworny Fotograf J. Tyraspolski” zakładając takowy podług najnowszych wymagań techniki, angażując szereg uzdolnionych sił fachowych. O dniu otwarcia nastąpi specjalne zawiadomienia. Polecając się nadal łaskawej pamięci P. T. Publiczności kreślę się z poważaniem

FELIKS BUCHCAR b. wł. f. „J. Tyraspolski”.

Ogłoszenia drob.

Kaponi i sprzed

Najlepsze maszyny do sycia sprzedaje na raty. Rozen Piotrkowska 88.

Mimo objazdowe nowe „Ernemann” jest kompletnie z filmami i Ekranem 2x2 metry za 1000 zł. do sprzedania. Dobrowolski ul. Ogrodowa 32. 972

Majmodniejsze gotowe foremki do kapeluszy po 2.50 oraz dodatki poleca Weiswolf Piotrkowska 18 (w podwórzu) 973-3

Meble stylowe na raty pojedynczo i całe komplety Kredensy pokojowe okazynie tanio odświeżenie zamiany. Stolarska Lubelska nr. 6 przy Napiorkowskiego. 975-1

Bardzo tanio sprzedam modną bibliotekę, biurko, okazyjne lustro Piotrkowska 120 prawa oficyna drzwi 21.

Domowa, krzesła, dęb. szafy, łóżka z materacami i meble kuchenne tanio do sprzedania. A. Bauer, Żelazna 9-a przy Rokicińskiej).

Nauka i wychow angielskiego konwersacji i literatury udziela rutynowany nauczyciel N. Cegielniana 12, m. 4 od 3 do 5 pp.

STENOGRAFJI wyucza łatwo i szybko. Jakknajdziej (gwarantuje) Instytut Stenograficzny, Warszawa, Mokotowska 39. Żądajcie obszernych bezpłatnych prospektów. 69-14

W 30 jednogodzinnych lekcjach pod gwarancją... nie wszelkie ryzyko. wyucza praktycznie na samodzielnie buchaltera-bilansistę (kg), b. rzeczoznawca ksiąg handlowych z wyśzszym wykształceniem. Niesamodzielnym buchalterem, zainteresowanym udziela instrukcje w sprawach zaprowadzenia i zamknięcia ksiąg, sporządzania bilansów, reorganizacji i regulowania nieprawidłowo prowadzonych ksiąg, techniki rewizji ksiąg i bilansów, i t. p. Informacje: 10-11 rano, 8-9 wieczór. Piotrkowska 183, ofic. I p. 686-1

Tanio udzielam lekcji muzyki (pianino) Ogrodowa 29 m. 13 wiadomość u gospodarza.

Student udziela lekcji polskiego, łaciny, niemieckiego, francuskiego Piotrkowska 16 m. 22 931-2

Nauczyciel udziela lekcji języków polskiego, niemieckiego, angielskiego, francuskiego, konwersacji, korespondencji i buchalterji po cenie przystępnej. Kiliańskiego 130 Piltz, od 4-6 914-3

Hebrajskiego wyucza każdego w krótkim czasie. Doświadczony uczeń specjalną metodą. Of. „Nauka” 907

Rutynowana nauczycielka udziela lekcji francuskiego i niemieckiego, literatury i konwersacji Zachodnia 51. s. p. Frumes od 2-5ej. 974-3

OSTRZEŻENIE.

Z racji ukazania się w miejscowych piśmie krzykliwego i tendencyjnie zestawionego i sformułowanego ogłoszenia zakładu fotograficznego firmy „A. Piotrowski”, Plac Wolności № 6, zmuszony jestem w celu zapobieżenia blednemu informowaniu ostrzec

Jedynym istotnym i prawomocnym właścicielem zakładu fotograficznego znanej firmy „J. TYRASPOLSKI” w Łodzi, Piotrkowska 76 był i jest nadal

JAN Buchcar, znany powszechnie w naszym mieście i granic, jako operator i zdolny fachowiec fotograf, pod którego kierownictwem wspomniany zakład prowadzony jest od 1913 roku ku powszechnemu i całkowitemu uznaniu P. T. Klienteli, natomiast p. F. Buchcar jakoby „znany operator” w firmie „A. Piotrowski” pracuje w Łodzi zaledwie od roku 1921, z którym nic wspólnego nie miałem i nie mam.

Ostrzegam zatem, że p. F. Buchcar usiłuje wykorzystać reklamę, jaką cieszy się mój zakład fotograficzny p. f.

„J. TYRASPOLSKI” przy ul. Piotrkowskiej 76, tel. 1233.

UWAGA: Jednocześnie powiadamiam, że mój zakład fotograficzny przy zastosowaniu najnowszych wynalazków z dziedziny techniki fotograficznej, przy doborze pierwszorzędnych sił fachowych wykonywa prace, wchodzące w zakres foto-malarstwa artystycznego. Polecając się nadal łaskawym względom Sz. Publiczności pozostaje z głębokim szacunkiem

JAN Buchcar właściciel Zakładu Art.-Fot. „J. TYRASPOLEKI” PIOTRKOWSKA 76, TELEF. 12-33. 1847-3

Loknie.

Poszukuje pokoju umeblowanego przy inteligentnej rodzinie możliwie z oddzielnym wejściem. Łaskawe oferty do redakcji „Kurier” do redakcji. 912-2

Poszukuję pokoju umeblowanego lub bez mebli Oferty do adm. Republiki sub „50”

Mieszkanie 4 pokojowe ze wszelkimi wygodami, elektryczność gaz, komunikacja tramwajowa wraz z meblami lub bez od zaraz do wynajęcia Łaskawe oferty do Redakcji sub. „komunikacja”. 875-2

Do wynajęcia umeblowany pokój w rodzinie dla samotnej osoby pomniejszej. Oferty pod „Pokój” 947-1

Przyjmuję dwóch panów na mieszkanie z całodziennym utrzymaniem. Tamże są obiady gospo darek ul. Skwerowa 18 m. 11. lewa oficyna. 966

Wdowa przyjmie na mieszkanie pana z całodziennym utrzymaniem Gubernatorska 30 m. 17.

Poszukać się sekretarki-kasjerki z kaucją zł. 1000.— Oferty pod „sekretarka” do „Republiki”. 965-2

Poszukiwana starsza panna do zycia sukien jako kierowniczką Pańska 9 m. 33. 961

czyje i reperuje bieliznę w prywatnych domach po cenach przystępnych ul. Kiliańskiego 143 pr. of. 2-gie wejście m. 53 Sommer. 957-3

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 8 gr. za wiersz milimetr. (na stronie 10 szpalt). W TEKSCIE 40 gr. za wiersz mil. (na stronie 4 szpalt). NEKROLOGI I NADESŁANE 30 gr. za wiersz mil. (na 4 szpalt). Zareczyrowani zaślub, po tekście 10 złoty. Zamiejskowe o 50 proc. Zagraniczne o 100 proc. Drobnę 10 gr. Poszukiwanie pracy 5 gr. Najmniejsze 50

Wazne dla Pań!

Masażystka, była pracownica Kalotechniki Warszawskiej, zdolna kosmetyczka, objęta u mnie prace i śmiało mogę ją Sz. Klienteli polecić.

Z poważaniem A. SZNAJDER Piotrkowska 76.

Skład Sukna i Kortów O. Milgrom Cegielniana 43, tel. 13-68. Hurt i detal. Ceny fabryczne.

Odświśki, brodawki i skórę zgrubiałą na podeszwach bezpowrotnie bez bólu usuwa „KLAWIOL”

„Ap. Kowalski” w Warszawie, ul. Miodowa № 5

Rozmaltę Tapicer dekorator przerabia materace, kozetki, krzesła zakładu firanki przyjmuje obstatunki bardzo tanio. Uwaga tylko Cegielniana 64. 968

Zagubione dokumenty Maginął portfel z dowodem osobistym na imię Alfons Szwarchołz wydana w Łodzi i książeczka wojsk. wydana P. K. U. Łódz. 899-3

Oddam dziewczynę 16 letnią nieochrzczone rok 16 miesięcy. Pomorska 7. Leokadja Knopińska 944

Samochód 4 osobowy marki Stoewer w dobrym stanie do sprzedania. Blizsze wiadomości u dozorca Piotrkowska 97.

Poszukuję maszynę w dobrym stanie Pfaffa względnie Singera Zgłosić się Morgensterm, Kiliańskiego 48. 905